

მოქმედი ბმირები

თეზევსი, ევეოსის შვილი, ათენის მეფე.
ფედრა, თეზევსის მეუღლე, მინოსისა და პასიფაეს ასული.
იპოლიტი, თეზევსისა და ამორძალების დედოფლის, ან-
ტიოპეს ვაჟიშვილი.

არიცია, ათენის სამეფო გვარის შთამომავალი.

ენონა, ფედრას ძიძა და მესაიდუმლე.

ტერამენი, იპოლიტის აღმზრდელი.

ისმენე, არიციას მესაიდუმლე.

პანოპე, ფედრას ერთ-ერთი მოახლე.

მცველები.

მოქმედება ხდება პელოპონესის ქალაქ ტროიქენში.

პირველი მოქმედება

მამოსვლა პირველი

იპოლიტი, ტერამენი

იპოლიტი

ველარ ვჩერდები ტროიქენში, ჩემო ტერამენ,
დღითი დღე უფრო მეოფლება მტანჯველი სევდა.
სიცოცხლე აღარ შემიძლია ძე ამ ქალაქში,
სულს მიწრიალეს წინათყრძნობა... მეექვსე თვეა,
რაც მამაჩემი არ მინახავს და არც ის ვიცი
მაცდურმა ბედმა სად გარიყა, რა შეამთხვია.

ტერამენი

სად გინდა მაინც, რომ ეძებო? შენმა წუხილმა,
შენმა გულწრფელმა მღეღვარებამ და შესფოთებამ
მეც მოხატარა თოივე ზღვა, ვეძებე ყველგან
და რაც მე ვნახე, ალბათ, ქვეყნად ბევოს არ უნახავს.

აქრონამდეც მივალწიე, მისი ზვირთები,
მკვდართა ქვეყნისკენ მიმავალი, ვიხილე თავად.
ვნახე ელიდაც და ტენარიც. ის წყლებიც ვნახე,
ფრთებშეტრუსული იკაროსი სადაც ჩავარდა.
საღლა აპირებ ახლა წასვლას? ან არის სადმე
ის ბედნიერი კუთხე, მხარე ანდა ქვეყანა,
რომ არ მომეგლოს, არ მეძებნოს მეფე და მამა?
უფრო მეტს გეტყვი: სრულებითაც არ ცდილობს იგი-
თავისი მყუდრო თავშესაფრის გამომქვადენებას.
იქნებ არც უნდა, რომ ვეძებოთ მისი გზა-კვალი?
აღბათ, გვიბალავს ახალ ტრფიალს და გატაცებას,
თვალახვეული სიყვარულის ნისლით თვითონაც.
ჩვენ კი აქ შიშით გვაკანკალებს.

იპოლიტი

კმარა, ტერამენ!

მას სათაკილო საქმე ვეღარ შე ფერხებდა.
აღარ აწყვება ახალგაზრდულ ცდუნებებს იგი,
ფედრამ დააცხრო ცვალებადი მისი ბუნება
და ვერც ვერავის წარმოიდგენს ფედრას მეტოქედ-
მე უნდა ვალი მოვიხადო მშობლის წინაშე
და მივატოვო ეს ქვეყანა, სადაც ცხოვრება
არ შემიძლია.

ტერამენი

როდის მერე შევძულდა ასე
ქვეყანა, შენთვის საყვარელი, გაჩენის დღიდან?
განა შენ თვითონ არ არჩიე ეს წყნარი მხარე

ათენის მდიდრულ სასახლეთა ფუსფუსს და ბრწყინვას
რას გაურბიხარ ამ ქვეყნიდან: ხიფათს თუ სევდას?

იპოლიტი

რაც იყო — გაქრა. და ცხოვრებაც გამოიცვალა,
როცა ასული მინოსის და პასიფისი
ჩვენს სამეფოში გამოგზავნეს თვითონ ღმერთებმა.

ტერამენი

მე მესმის შენი. შენი სევდაც გასაგებია.
მართლაც ძნელია დედინაცვლის ჭერქვეშ ცხოვრება.
ის ზომ შენს მიმართ თავიდანვე განეწყო მტრულად,
შენს განდევნასაც მიიღწია, მაგრამ თანდათან
ზომ დაცხრა მისი უსაფუძვლო ზიზღი და რისხვა?
დრომ გაანელა. ანდა რაღის უნდა ელოდე
მომაკვდავისგან, სიკვდილი რომ უნდა თვითონაც.
ის ავადაა. თუმცა მალავს ავადმყოფობას,
მაგრამ ამ სენმა ისე მწარედ დარია ხელი,
რომ აღარ შესწევს აღარც გული და აღარც ძალა
თავის ვერაგულ განზრახვათა აღსასრულებლად.

იპოლიტი

არა, მე ახლა მისი მტრობა სულ არ მაშინებს.
არც დავიმაღავ, ჩემი წასვლის მიზეზი სხვაა.
მე არიციას გავუბრუნებ, მან გამაძევა,
ჩვენი ოჯახის ძველთაძველი მტრების ასულმა.

ტერამენი

არ იმსახურებს, მეფის შვილო, შენს რისხვას იგი.
თუმცა მოავალდურ გაგამწარეს პალანტიდებმა,
ძმების მავივრად რატომ უნდა აგოს პასუხი?
ნუთუ შენ მტრობით უპასუხებ მის სათნოებას?

იპოლიტი

ასე რომ იყოს, არც გაქცევას არ ვეცდებოდი.

ტერამენი

მე აღარ ვიცი, როგორ ავხსნა შენი ქარავმა.
ან იქნებ უკვე აღარა ხარ ის იპოლიტი,
მტერი რომ იყო სიყვარულის და იმ უღლისა —
გმირი თეზევსი ასე ჭშირად ქედს რომ უხრიდა.
იქნებ ქალღმერთმა შენი გულიც მოინადირა?
რომ გაამართლოს შვილის თვალში მამის ცხოვრება,
რომ ჩაგაყენოს ჩვეულებრივ მოკვდავთა რიგში
და გაიძულოს მოწინება და ერთგულება?
გამოტყდი, ვინმე ხომ არ გიყვარს?

იპოლიტი

შენ მაინც იცი,
რომელი ღმერთი აირჩია შენმა გაზრდილმა
და ვანა შეძლებს, რომ უარყოს მან ძველი რწმენა?
მე სიამაყე შევიწოვე დედის ძუძუდან.
მე ამორქალმა გამაჩინა. მერე თვითონაც
ვამ სიამაყით არაერთხელ აუვტაცებულვარ.
მერე შენთან ვარ, შენგან ვიცი, რაც ვიცი ახლა.

შენ მომიყვევი მამაჩემის მთელი ცხოვრებაც.

და გახსოვს, ალბათ, მისი გზები და გმირობები,
როგორ ანთებდა და აწრთობდა ჩემს ჩვილ გონებას.
ჩემი არსება სამუდამოდ მოხიბლა გმირმა.

ის ხომ ჰერაკლეს შეენაცვლა ხალხის იმედად.

ახლა ისაა ავაზაკთა მეზი და რისხვა;

აჰა, ბუმბერაზ პერიფეტეს გაუპო კეფა,

აჰა, სინისის, სკირონის და პროკრუსტეს სულმაც

სამარადისოდ მიაშურა ქვესკნელის წყვილადს.

და აი, კრეტაც! მინოტავოის სისხლში მოსვრილი,

გამოდის გმირი აშმორებულ ლაბირინთიდან.

შენ ისიც გახსოვს, როგორ მკლავდა, როგორ მინდოდა,

რომ მოკლედ გეთქვა, ანდა ჩემთვის სულაც არ გეთქვა,

იმ სიყვარულზე, ის რომ ყველგან ფლანგავდა უხვად.

როგორ მინდოდა, ამომეგდო მახსოვრობიდან

მიტოვებული არიადნეს უსაზღვრო სევდა,

ანდა ელენეს გატაცება და მერე ფედრაც

და სხვაც მრავალი, თვითონაც რომ არ ახსოვს ახლა.

და ნუთუ უნდა გავეხვიო მეც იმ ბადეში?

ნუთუ ღმერთები ისურვებენ ჩემს დაკნინებას?

ვინ გაამართლებს ამ ჩემს გრძნობას, ვნებას და ცოდვას?

ჩემი ცხოვრება მამაჩემის ცხოვრებას არ ჰგავს,

მე არც ურჩხული არ მომიკლავს, არც ავაზაკი,

არც უფლება მაქვს, რომ შევეცოდო თეზევსის მსგავსად.

მაგრამ რომ შევძლო და დავთრგუნო ეს სიამაყე,

როგორ ვეახლო არიციას, ძლეული მისგან?

ან როგორ უნდა დავივიწყო, თუ გიყი არ ვარ,

რომ ჩვენ არასდროს არ მოგვეცემენ ცოლქმრობის ნებას.

ის ხომ თუხეცმა საშინელი წყევლით დაწყებულა
და გათხოვებაც აუკრძალა, რომ სამუდამოდ
ამოიკვეთოს პალანტიდთა შთამომავლობა.
განწირულია არიცია თუხეცის ხელში,
ის ტყვეობაში გადევოს უნდა ქალწულად.
ან იქნებ მირჩევ, ავუჯანყდე საკუთარ მამას,
რომ ამის მერე ურჩობაში მოშპაძონ სხვებმაც
და ხელში მივცე სიყმაწვილე უკონო ვნებას...

ტერამენი

თუ სიყვარულმა მოკაციტხა, ხელმწიფვე ჩემო,
აზრი არა აქვს ამ სჯა-ბაასს, არ ისმენს ზეცა.
შენ ხომ თვალეზი აკიბილა თვითონ თუხეცმა
და სასურველი გავიხადა, რაც აკიკრძალა.
ბოლოს და ბოლოს, რატომ გაკრთობს ეს სიყვარული?
ან რატომ უნდა შეაქციო ზურგი ამ ბადავს?
იქნებ ჰერაკლეს მაგალითმა შეგაყოყმანა?
ვინ არ მიიღო ვენერასგან ეს ტკბილი ძღვენი,
ან იპოლიტი ახლა თვითონ სად იქნებოდა,
რომ სიყვარულის კეთილ ქალღმერთს ეს წმინდა გრძნობა
მისი ამაყი დედის გულშიც არ ჩაენერგა?
მაგრამ ჩვენს კამათს ახლა მართლა არა აქვს აზრი:
გამოტყდი, შენ ხომ უკვე სხვა ხარ?! ეს ბოლო დროა
ყველას გაურბი, ერიდები და ძველებურად
არ დააგვლევებ ეტლს ტოლებში. შენი მარჯვენა
აღარ აოკებს ველურ ცხენებს. ტყეს და ხეობას
დიდი ხანია ენატრება შენი ყიჟინა.
სულ სხვა ცეცხლია შენს თვალეზში და კარგად ვიცი,

რაც ჰქვია ამ ცეცხლს, რისგან ჩნდება, რა შეუძლია.
შენ უკვე ტყვე ხარ მშვენიერი არიცისი
და მალავ, მაგრამ დამალული გაწამებს ენება.

იპოლიტი

დროა, ტერამენ — მამაჩემი უნდა მოენახო.

ტერამენი

ჩემო ხელმწიფვე, ალბათ, ფედრას მოინახულე
გამზავრებამდე.

იპოლიტი

რა თქმა უნდა, მე უკვე მზად ვარ
დავემშვიდობო, როგორც წესი მოითხოვს ჩემგან.
მაგრამ ენონას რა ატირებს, რა შემთხვევია?

ბამოსვლა მორი

იპოლიტი, ტერამენი, ენონა

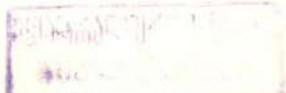
ენონა

ენა ვერ იტყვის ჩემს ვასაჭირს და მწუხარებას!
მიკვდება ჩემი დედოფალი, თვალწინ მიკვდება.
თავზე ვადგავარ დღე და ღამე, მაგრამ ვერ ვშველი,
ან რას ვუშველი, ეზიზღება საწყაღს ქვეყანა.

2. ღან რასინი

270

28.9.48

ვერ გამიგია, რა ცეცხლი სწევს, რა სატკივარა,
ანდა რა ფიქრი უწრიალებს სულს და გონებას.
ველარც საწოლში ვერ ვაჩერებ, შეჭამა სევდამ
და შეშლილივით იწევს გარეთ, ვერ მოვრევივარ,
ან როგორ უნდა დავუშალო... აგერ, თვითონაც.

იპოლიტი

ჩვენ კი, ჯობია, გავერიდოთ, რადგან დედოფალს
სიამოვნებას არ მოუტანს ჩემი დანახვა.

ბამონსვლა მისამხე

ფადრა, ენონა

ფედრა

აქ შევისვენოთ, მომიცადე, ჩემო ენონა.
სულს ველარ ვითქვამ, სიარული არ შემიძლია,
თვალეზიც მტკივა, დღის სინათლეს გადაჩვეული
და ვაი, ფეხებს აღარ ძალუძთ ჩემი ტარება.

(ჯღბა.)

ენონა

დიდო ღმერთებო, გადმოგვხედეთ, გვაკმარეთ ტანჯვა!

ფედრა

ლამის დამახრჩოს ტანსაცმელმა და ეს ნაწნავიც
ჩემს სატანჯველად დამიგრავნეს თავზე ამგვარად.
ყველა მტერია, ვეჯავრები ამქვეყნად ყველას.

18

ენონა

თავისთავს ეზრძვის. აღარ იცის, რა ქნას, რა უნდა.
განა შენ თვითონ არ მთხოვ ხოლმე, რომ მოგროთ ასე,
როდესაც სევდას და სატკივარს ვერ მორევიხარ?
და ძველებურად მხიარული და აღზნებული
არ ჩქარობ ხოლმე, რომ ეჩვენო ისევ ქვეყანას?
მერე კი შიშით ეფარები ოთახის წყველადს
და სიძულვილით წყველი ხოლმე დღის სინათლესაც.

ფედრა

ბრწყინვალე მამავ, მე ვარ შენი შთამომავალი,
შენგან გამომევა მწუხარებაც, სევდაც და ჭმუნვაც.
ახლა ჩემს გამო რომ გაწითლდი, ო, დიდო მზეო,
დღეს შენი სახე უნდა ვნახო უკანასკნელად.

ენონა

მაინც რით ველარ ამოიგდე ვე მწარე ფიქრი?
ან დროზე აღრე რატომ უნდა აჩუქო მიწას
და რატომ უნდა შეაჭამო შენი მშვენება?

ფედრა

ღმერთებო! ისევ წამიყვანეთ უსიერ ტყეში.
როდისღა ვნახავ კეთილშობილ მტვერში გახვეულს
ბრწყინვალე ეტლის თავისუფალ და თამამ ქროლვას.

ენონა

რაო? რას ამბობ?

ფედრა

ოჰ, ღმერთებო, სადა ვარ ახლა?

სად გამიტყუა მეოცნებე ჩემმა გონებამ?

თუმცა გონება აღარცა მაქვს, დავკარგე ისიც.

სირცხვილის ცეცხლმა ამიღეწა სახე, ენონა.

მინდოდა, მაგრამ ვერ დავმალე ჩემი შერცხვენა

და, მსურს თუ არა, თვალი მაინც ცრემლით მევსება.

ენონა

შენ მხოლოდ შენი სიჯიუტის უნდა გრცხვენოდეს,

ის გიორკეცებს მწუხარებას, ტანჯვას და სევდას.

გონება მართლა დავგბნელდა: თავს იკლავ ძალით.

აღარც მე მისმენ, ყველაფერი წყალში მეყრება.

ძალით სიკვდილი, მე თუ მკითხავ, სისულელეა,

შინ უკეთ იცის, როდის მოვა და ვისთვის მოვა.

ავერ, მესამედ ესვენება უკვე მნათობი,

სამი ღამეა, რაც შენ თვალი არ მოგიხუჭავს.

სამჯერ შეცვალა ვანთიადმა ღამის წყვილიადი,

მესამე დღეა, პირში ლუქმა არ ჩავიდვია.

მაინც რა მოხდა, ვინ დაგწყევლა, რა უქმურია,

ასე რომ გტანჯავს? ან ვინ მოკცა სიკვდილის ნება?

ნუ გავარისხებთ, თვითნებობა არ უყვართ ღმერთებს.

ნუ უღალატებ ქმარს და შვილებს, ეს ღალატი!

ან როგორ უნდა ვაიხარონ შენმა შვილებმა?

აბა, დაფიქრდი, დაუკვირდი: შენმა სიკვდილმა

შენი ტახტისკენ ხომ გაუხსნა ხელ-ფეხი ისევ

სკვითის ნაშიერს, ის ხომ შენი დიდი მტერია,

ის იპოლიტი...

20

ფედრა

ღმერთო ჩემო!

ენონა

ხომ მოგხვდა გულზე?

ფედრა

როგორ გაბედე, უბედურო, მისი ხსენება!

ენონა

იქნებ? სახელის გაგონებაც არ შევიძლია.

იქც გამახარა შენმა რისხვამ და სიძულვილმა.

თუნდაც ამ დიდი ვალის გამო უნდა იცოცხლო,

სკვითი მხევალის ნაშიერი რომ არ დაუსვა

შენს შვილებს მეფედ და ბრწყინვალე მთელს ელადაში

არ დაამცირო თქვენი გვარის შნო და დიდება.

მაგრამ იცოდე, ძვირფასია ყოველი წამი,

გახსენი სახე, დაიბრუნე ძველი მხნეობა

და მტერს მიხედე, სანამ შეგწყვეს გული და ღონე,

იანამ სიცოცხლე შენში სულ მთლად არ ჩაფერფლილა.

ფედრა

სიკვდილი გრძელია სამარცხვინო დღეების რიგი.

ენონა

რომელ სირცხვილზე ლაპარაკობ? რა ცოდვა შენ გაქვს,

ქნებ ხელები დავიმძიმა უმანკო სისხლმა?

ფედრა

არა, ცის მაღლით ვერ სუფთაა ჩემი ხელები.
ნეტავი ასე უცოდველი სულიც მქონოდა.

ენონა

მე რას მიმაღავ, რა გაწუხებს, რა გკლავს ასეთი,
რომ ვერც კი ვითქვამს, გავაგიჟოს ლამის ნაღველმა.

ფედრა

* რაც ითქვა ითქვა! ნულარაფერს ნუ მათქმევენებ,
* ისევ სიკვდილი მირჩენია ამ აღსარებას.

ენონა

კარგი, ნუ მეტყვი, თან წაიღე ეგ საიდუმლო!
მაგრამ იცოდე, არ ვიტირებ შენს სარეცელთან.
ბეწვზე ჰკიდია თუმცა უკვე შენი სიცოცხლე,
ენონა ნახავს შენზე ადრე მკვდართა ქვეყანას.
ათასი გზაა მიმავალი იმ ქვეყნისაკენ
და მე მათ შორის უმოკლესის შევძლებ არჩევას.
გულქვა ყოფილხარ! ვანა ასე უყვარდი ვინმეს?
შენს იქით ცა არ დამინახავს, არც მიძებნია
და ესლა ვრგო საფასურად ჩემს ერთვულებას?

ფედრა

რატომ მაწვალებ, ან რატომ მთხოვ ასე ჯიუტად?
ჩემი ნათქვამი შევაძრწუნებს სიკვდილზე მეტად.

ენონა

თვალწინ მიკვდები, ვერაფერს ვერ მიშველია —
ისეთს რას მეტყვი, რომ დაჩრდილოს ეს მწუხარება.

ფედრა

კარგი, გაგიმხელ, რახან ეკვლები, მაგრამ იცოდე,
რომ მე ორმაგად დამნაშავე მოეკვდები ახლა.

ენონა

გაფიცებ შენთვის დაღვრილ ცრემლებს, შენს გამო დაღვრილს
და ამ მთრთოლვარე მუხლებს, მე რომ ვეხვევი ახლა,
ბოროტი ვევი მომამორე, თუ შევიძლია.

ფედრა

აღეჭი, გეტყვი.

ენონა

აჰა, გისმენ! მითხარი ჩქარა!

ფედრა

როგორ ვიქვე, ცაო, მომეხმარე, მაჩუქე სიტყვა.

ენონა

გული მომიკლა, რომ იცოდე, შენმა ყოყმანმა.

ფედრა

დიდო ქალმერთო! შენმა ძალამ და ბედისწერამ
არც ღედაჩემი არ დაინდო და შეარცხვინა.

ენონა

ნუ გავიხსენებთ იმ სიყვარულს. დე, სამუდამოდ
დაფაროს იგი ღუმელის და წყვდიადის ფარდამ.

ფედრა

ო, არიადნე! სიყვარულმა რა მოვიტანა
ტანჯვის, შერცხვენის და საზარელ სიკვდილის გარდა.

ენონა

ნურც დას ახსენებ, დაასვენე. ან რისთვის გინდა
მთელი ოჯახის განქიქება და შეგინება.

ფედრა

თურმე მე უნდა მოვმკვლარიყავ ყველაზე ბოლოს,
უბედურიც და შერცხვენილიც ყველაზე მეტად.

ენონა

შეყვარებული ხომ არა ხარ?

ფედრა

უგონოდ მიყვარს!

ენონა

ვინ გიყვარს?

ფედრა

გეტყვი. შენც ყველაფერს გაიგებ ახლა.
შემზარავია. მიყვარს. ვკვდები... არ შემიძლია...
მიყვარს...

ენონა

მითხარი, ნუ მომკალი.

ფედრა

შენც იცნობ კარგად.
ოი, ღმერთებო! ამორძალის შვილია იგი,
მე რომ ვღვენიდი.

ენონა

იპოლიტი?

ფედრა

თქვი და გეყოფა!

ენონა

დიდო ღმერთებო, გამეყინა ძარღვებში სისხლი!
ო, დაწყველილო და ცოდვილო გვარო და მოღვმავ!
ო, ბედისწერავ, ვარდუფალო, ბრმაო და გულქმავ!
ამ ვერავ ნაპირს ჩენი ნავი რატომ მოადგა!

ფედრა

ძველია ჩემი სატკივარი. როცა თეზევსმა
ცოლად შემირთო, მეც ვიფიქრე, რომ ჩემს ცხოვრებას
ვეღარაფერი შეაკრთობდა და დაარღვევდა.
ან რა ვიცოდი, თუ ათენში მიცდიდა მტერი:
• ვნახე და თავგზაეც ამერია და იმის მერე
ვეღარ მიაგნო სიმყუდროვეს შემკრთალმა სულმა.
თვალში სინათლე დამეკარგა, წამერთვა ენა,
ჩაუქრობელი ცეცხლის ალი შიგნიდან მწვავედა.
უკვე ვიცოდი, რას ნიშნავდა ვენერას წყევლა,
ყველგან და მარად ჩენს უბედურ ჯილაგს რომ სდევდა.
მე მისი რისხვის შერბილება ვცადე ლოცვებით,
დიდი ტადარი ავუბე და მოეუროთე თავად,
მსხვერპლს ვუზიდავდი, არ გაშრალა მის ფერხთით სისხლი,
ვერ დავიბრუნე ვერც სიმშვიდე და ვერც გონება.
ან რითი გინდა უმკუთნალო დამღუპველ ვნებას!
სულ ამოაა გუნდრუკის და საკმევლის კმევაც!
სიტყვებით ქალღმერთს მივმართავდი, მაგრამ ჩემს სულში
ის იდგა მხოლოდ, იპოლიტი, და ღმერთის დარად
მე ყველაფერი მარტო მისთვის მიმქონდა მსხვერპლად.
სახელს ვმალავდი, მაგრამ მისთვის ვიდექი ლოცვად.

26

თავს ვარიღებდი, ვ ავუბრბოდი... და ღმერთო ჩემო!
მამის სახეშიც შვილს ვხედავდი, კვალდაკვალ მსდევდა.
და ბოლოს ჩემს თავს ავუჯანყდი, ვიპოვე ძალა
და მტრობით თავი მოვაბეზრე შეყვარებულმა.
ვიხმარე ავი დედინაცვლის ყველა ხრიკები
და გავაძევე, უბედური, მამის სახლიდან.
ამოვისუნთქე ერთი წუთით და ჩემს ცხოვრებას
კვლავ დაუბრუნდა ძეღვლებური უცოდველობა.
გულში ვმალავდი ჩემს სატკივარს, თუმცა მეუღლის
მოვალეობას ვუსრულებდი ჩემს ქმარს მორჩილად.
მაგრამ მკაცრია ბედისწერა! და აი, თვითონ
ჩამომიყვანა ამ ქალაქში მეუღლემ ჩემმა.
ისიც აქ დამხვდა, ჩემი მტერი, ჩემგან დევნილი,
და ისევ მალე გახსნა პირი ძველმა იარამ.
იღარ გიზგიზებს ჩემს მხურვალე ძარღვებში ცეცხლი,
რადგან მთლიანად შემიწირა უკვე ვენერამ.
• მე ჩემმა ცოდვამ შემამძრწუნა და დამიჯაბნა,
• მე ჩემი ვნების მეშინია და მძელს ქეყანა.
მსურდა სიკვდილით დამეფარა პატიოსნება
და არავისთვის გამემხილა ეს ჩემი ვნება,
მაგრამ მომტეხა შენმა რისხვამ და შენმა ცრემლმა
და გაგიძხილე ყველაფერი, გულზეც მომეშვა,
მაგრამ დავრწმუნდი, რომ სიკვდილი ხსნა არის მართლა.
საყვედურებით არ ამავსებ მომიკვდავს, ალბათ,
და არც ეცდები ძველებურად და შენებურად
ჩამქრალ სიცოცხლის დაბრუნებას და გაღვივებას.

27

ბ ა მ ო ს ვ ლ ა მ ი ო თ ხ ე

ფედრა, ენონა, პანოპე

პ ა ნ ო პ ე

ცული ამბავი მოუტანე მე ჩემს დედოფალს,
თქმაც კი ძნელია, მაგრამ მაინც ვერ დაგიმალავთ:
სიკვდილს ჩაბარდა ყოვლისშემძლე თქვენი მეუღლე
და ეს ამბავი უკვე ყველამ იცის თქვენს გარდა.

ენ ო ნ ა

გესმის, რას ამბობ?

პ ა ნ ო პ ე

იმას ვამბობ, რომ დედოფალი
უკვე ტყუილად ელოდება ქმრის დაბრუნებას.
დღეს ბევრი გემი შემოვიდა ჩვენს ნავსადგურში
და ეს ამბავი იპოლიტსაც იქ გაუგია.

ფ ე დ რ ა

ოი, ღმერთებო!

პ ა ნ ო პ ე

ახალ მეფეს ითხოვს ათენი.

ზოგს, დედოფალო, თქვენი შვილის მეფობა უნდა,
ზოგიც, ვინც უკვე დაივიწყა თქვენი კანონი,
მეფედ ველური ამორძალის ვაჟს ელოდება.
უფრო მეტს გეტყვით: ბევრმა ისე დაკარგა თავგზა,

28

რომ მოინდომა არიციას ტახტზე აყვანა.
ესეც ჩემს ვალად მიეჩნეოდა და მოგახსენებთ,
რომ იპოლიტი ემზადება გასამგზავრებლად
და თუ გამოჩნდა აღელვებულ ათენში იგი,
შექმლეს კიდევაც უგზურ ხალხის გადაბირებას.

ენ ო ნ ა

ქმარა, პანოპე! დედოფალმა გაიგო კარგად
და უკეთ განსჭვრეტს ამ დიდ საქმეს მისი გონება.

ბ ა მ ო ს ვ ლ ა მ ი ო შ თ ე

ფედრა, ენონა

ენ ო ნ ა

თავს ვანებებდი, დედოფალო, მე უკვე ბრძოლას.
დავთმე კიდევაც, შევეგზე შენს მწუხარებას
და მხოლოდ სიკვდილს ვაპირებდი მეც შენთან ერთად,
მაგრამ ამ ცნობამ ყველაფერი შეატრიალა.
და შენი ბედიც შეიცვალა მოულოდნელად.
ხელმწიფე მოკვდა და შენ უნდა შეცვალო იგი,
ხელმწიფე მოკვდა — შენ კი მისი შვილის დედა ხარ. ✓
ნუ დაივიწყებ ამ უწმინდეს მოვალეობას:
შენს ხელში ისიც ხელმწიფეა, უშენოდ — მონა. ✓
შენს მეტი ვინ ჰყავს, ვინ გაუწევს მას მთარგელობას?

ვის შეუწუხებს მისი ცრემლი გულს და გონებას?
მკედრებსაც მისწვდება უბატონო ზავშვის ტირილი
და წინაპრები დაწყევლიან უგულვლო დედას.
უნდა იცოცხლო! ნუ გაწუხებს ნულარაფერი,
დანაშაული აღარ ჰქვია ახლა შენს ვნებას.
შენი ცოდვილი სიყვარულის კვანძი და ხლოართი
თავის სიკვდილით გახსნა ზოლოს თვითონ თეზევსმა.
იპოლიტს უკვე შევიძლია არ მოერიდო,
მიიღე კიდევ შეკობრულად, ჩვეულებრივად,
თორემ ვინ იცის, შენს მტრობაში დარწმუნებულმა,
შენს ტახტს და გვირგვინს აუჯანყოს მთელი ქვეყანა.
დაიახლოვე, აუხსენი, გადაარწმუნე,
მემკვიდრეობით ტროიძენი მართლა მისია,
მაგრამ ათენი შენს მემკვიდრეს ეკუთვნის მხოლოდ
და ეს, ძვირფასო, იპოლიტმაც იცოდეს უნდა.
გაერთიანდით, თქვენ საერთო მტერი გყავთ ახლა,
არიციაა თქვენი მტერი, ებრძოლეთ ერთად.

ფედრა

დე, ასე იყოს! დაუფერებ შენს დარიგებას.
იყოს სიცოცხლე, თუკი შევძლებ მის დაბრუნებას
და თუკი ჩემი დედობრივი მოვალეობა
ჩემს ტანჯულ სულში მოიპოვებს ცეცხლსა და ძალას.

მიორე მოჰმედება

ბამოსვლა პირველი

არიცია, ისმენე

არიცია

იპოლიტს უნდა ჩემი ნახვა? მე მეძებს იგი?
გამოთხოვება უნდა ჩემთან? არიციასთან?
გესმის, ისმენე? მართალს ამბობ? ხომ არ გეშლება?

ისმენე

თეზევსის სიკვდილს სხვა ამბებიც მოჰყვება, ალბათ,
ბევრი მნახველი გაუჩნდება შენს ბრწყინვალეობას,
აღრე თუ მოსვლას ვერ ბედავდა თეზევსის შიშით.
მალე იხილავ შენს ფეხებთან მთელ ელადასაც.
თავისუფლება მოგვიტანა ჩვენ ამ სიკვდილმა.

არიცია

თუ ეს ამბავი მართალია და არა ჭორი,
აღარ ვარ მონა და ჩემს მტერსაც მიწაში სძინავს.

ოსმენე

დიახ, ღმერთებმა ჩვენც მოგვაპყრეს კეთილი თვალი, მკვდართა სამეფოს მიაშურა თეზევსის სულმაც.

არციია

რითი მოკვდაო, რას ამბობენ, რამ მოკლა ნეტავ?

ოსმენე

ათასგვარ რამეს ამბობს ხალხი, როგორც ყოველთვის: ამბობენ თითქოს დაიხრჩოო, ზღვაში დამხრჩვალა, როდესაც იგი თავის მორიგ მსხვერპლს იტაცებდა. სხვები ამბობენ, თითქოს თავის ძმობილთან ერთად, გიჟურ განზრახვით შეპყრობილი ქვესკნელს ჩასულა, მიუღწევიათ კოციტოსის ნაპირებამდე, სულლებთან ერთად მოუვლიათ მკვდართა ქვეყანა. მაგრამ ვინც ერთხელ გადასცდება ჰადესის ზღუდეს, ველარასოდეს ვერ იხილავს მზის ბრწყინვალეობას.

არციია

ვერ დავიჯერებ, რომ შეეძლოს ამ ქვეყნის მცხოვრებს, თუკი არ მოკვდა, მიწისქვეშა სამეფოს ხილვა. ან რის გულისთვის ჩავიდოლა თეზევსი ქვესკნელს?

ოსმენე

ის აღარ არის, უკვე დროა რომ დაიჯერო. ათენი გლოვობს. ტროიძენიც დაუფარავად უკვე იპოლიტს ასახელებს თავის ხელწიფედ.

და დედოფალიც, შვილის ბედით შეწუხებული, ეგობრებისგან ელოდება რჩევას და შველას.

არციია

მაგრამ რა იცი, რომ მამაზე ლმობიერია ვინც ტროიძენში გამეფდება თეზევსის ნაცვლად? ამხსნის ბორკილებს?

ოსმენე

რა თქმა უნდა. მე ასე მჯერა.

არციია

ითომ არ იცნობ იპოლიტის ამყ ბუნებას. მის იმედი გაქვს? პატივს რომ მცემს, რატომ გვონია? ის ხომ საერთოდ არ სცემს პატივს ქალების მოღვმას. ირაქით. როგორ გვერიდება შენც ამჩნევ, ალბათ, ალაც ჩვენა ვართ, იპოლიტი იქ არ იქნება.

ოსმენე

ეს ბევრი რამე გამიგია თეზევსის შვილზე და ისიც ვიცი ხალხში მასზე რასაც ჰყვებიან. მიტომ მუდამ გულისყურით ვაკვირდებოდი და ის შევნიშნე, რაც არავის შეუძინებია. იგი კაცი ვნახე შენს წინ მღვარი, სხვა იპოლიტი, უხლი მოკვეთა, დააბნია შენმა დანახვამ, დილობდა აღარ შეეხედა, მაგრამ თვალები თლად აურიოა იდუმალმა და დიდმა ვნებამ.

ესან რასინო

მას ჯერ რცხვენია აღიაროს ეს სიყვარული,
თუმცა თვალეზზე უკეთესად რას იტყვის ენა.

ა რ ი ც ი ა

ჩემო ისმენე, გამახარა შენმა ნათქვამმა,
მაგრამ რამდენად მართალი ხარ, ვინ გვეტყვის ახლა-
აბა, მითხარი, შემძლია რომ დავივიწყო
მარად ტანჯული უკუღმართი ჩემი ცხოვრება
და განვიცადო სიყვარულით თავდავიწყება?
ჩვენს ოჯახიდან, ვისაც გეა ჰყავდა წინაპრად,
მე გადაეურჩი მხოლოდ ომის საშინელებას,
ექვსი ძმა მყავდა, მიწაშია ახლა ექვსივე,
დაიქცა ჩვენი დიდი ჯვარი და გადაშენდა.
ბასრმა მახვილმა განუკვირა ექვსივეს მკერდი,
მიწაც ტირიდა, ჩემი ძმების სისხლს რომ იწოვდა.
არც კი აცალა გაციება გვამებს თეზევსმა,
მეც დამატყვევა და რომ უფრო მშვიდად ეცხოვრა,
კანონის ძალით ამიკრძალა დაქორწინება,
რადგან იცოდა და შიშობდა, რომ ჩემი ვნება
მისთვის საზარელ ძმათა ჯილაგს გააგრძელებდა.
მე კი ზიზღს მგვრიდა მისი შიში, შენც გახსოვს კარგად,
უაზრო იყო მისი ეჭვიც და შემფოთებაც:
მე არ შემეძლო სიყვარული. და ეს ტყვეობა
უფრო ნუგეში იყო ჩემთვის და არა ტანჯვა.
მაშინ... ო, მაშინ არ მენახა ჯერ იპოლიტი!
არა, მე მისმა სილამაზემ კი არ მომხიბლა,
რითაც ის უხვად შეუმკია თვითონ ბუნებას,
რასაც თვითონაც დამცინავად უყურებს, ალბათ,

და თვლის არაფრად, რადგან მართლაც არაფერია.
მე მასში მიყვარს, რაც მამისგან კაპტი გამოჰყვა,
რაც მამისთვისაც საქებარი იყო ნამდვილად.
მე მისი ლალი სული მიყვარს, თავისუფლება,
ჯერ რომ უღელი არ დაუდგამს და არც დაიდგამს.
მე, ისევე ფედრას უხაროდეს თეზევსის ვნება.
მე სხვანაირად ვარ ამაყი და სულ არ მინდა,
წყალობდეს იგი, ვინც ასევე წყალობდა სხვებსაც,
არც გული მინდა, ყველასათვის თუკი ღიაა.
მე, რაც არ ტყდება, გადატეხავს მას სიჯიუტე:
უგრძნობელ სულმა უნდა იგრძნოს მტანჯველი სევდა
და სიყვარულის ბორკილებში ის უნდა გყავდეს,
ვისაც არასდროს განუცდია ამგვარი გრძნობა.
მე, რა მინდა, რა მწყურია, რა მენატრება!
მაგრამ ჰერაკლეს უფრო ადრე დავამარცხებდი,
ვიდრე... რას ვამბობ?! ყველაფერი სისულელეა.
ჩვენს შორის ბევრი კედელია, ბევრი თხრილია.
და ჩემი გულიც, ალბათ, კიდევ დიდხანს იკვნესებს —
ის იპოლიტის სიამაყემ დაიმორჩილა.
და სასწაული უნდა მოხდეს მართლაც ისეთი,
რომ შევეუყვარდე...

ისმენე

თვითონ გეტყვის, ნუ გეშინია.

ჯამოსვლა მეორე

იპოლიტი, არიცი, ისმინა

იპოლიტი

გამგზავრებამდე არ შემეძლო, რომ არ მენახეთ. ვალად ჩავთვალე მოვსულიყავ და მეთქვა თქვენთვის, რომ მამაჩემი აღარ არის. მე უფრო ადრეც მიგრძნობდა გული, რადგან კვალიც გაქრა სრულიად. სიკვდილის ვარდა ვის შეეძლო, რომ შეეწყვიტა მისი საქმენი სასახლო და საგმირონი. ის ჰადესშია. მიაშურა ქვესკნელის წყვილიდს დიდი პერაკლეს თანამგზავრმა და მეგობარმა. მის სიდიადეს, რა თქმა უნდა, თქვენც აფასებდით თქვენი მტრობის და სიძულვილის მიუხედავად. ერთი იმედი მიმსუბუქებს ამ მწუხარებას, რომ შეიცვლება თქვენი მწარე ხედრიც დღეიდან. აღარ არსებობს უკვე თქვენთვის მკაცრი კანონი და თქვენი თავის მბრძანებელი თქვენვე ხართ ახლა. ტროიძენში კი, რაც მე მერგო მემკვიდრეობით და სადაც მეფედ მალიარებს დღეიდან ყველა, თავისუფლებით ისარგებლებთ თქვენ ჩემზე მეტად.

არიცია

თქვენმა სიტყვებმა დამაბნია, ავლელდი კიდეც. კეთილშობილი ეს განზრახვა და გულუხვობა მავალდებულებს თქვენს წინაშე მე უფრო მეტად, ვიდრე კანონი, თქვენი ნებით დღეს რომ გაუქმდა.

იპოლიტი

ახლა ათენში კამათია: მეფეს ირჩევენ. თქვენი სახელიც გაიხსენა ისევ ათენმა.

არიცია

ემი სახელი?

იპოლიტი

მე ვერ ავალ ათენის ტახტზე. მე უცხოელი დედა მყავდა. მაგრამ მეტოქედ მარტო დედოფლის შვილს რომ ვთვლიდე, მე ჩემს უფლებას დავაყენებდი მაშინ ყველა კანონზე მაღლა. როგალებით შებორკილა ჩემი სიბრაზე: მე ტახტს თქვენ გითმობთ, უფრო სწორედ, უკან გიბრუნებთ. თქვენვე გეკუთვნით სკიპტრაც თქვენი დიდი წინაპრის, ეგამ რომ შობა, ის ამ სკიპტრით მართავდა ათენს ერე თეზესი აღიარა მთელმა ათენმა და მორჩილებდა სახელოვან გმირსა და მეფეს. ხალხს დაავიწყდა თქვენი ძმების ძველი დიდება, მაგრამ დღეს უკან გეძახიან ტახტის მემკვიდრეს. ერთა ათენმაც დაცვენოს, ეყოფა სისწლი, ის საკმარისად დაიღვარა უკვე მიწაზე. მე აქ დავრჩები, ტროიძენში, ხოლო კრეტაზე ქვის თანახმად, ალბათ, ფედრას შვილი იმეფებს. მაგრამ ატიკა თქვენ გეკუთვნით. მეც იქ მივიღივარ, თქვენს შესახვედრად მთელი ხალხი რომ გამოვიდეს.

ა რ ი ც ი ა

გაოცებულმა აღარ ვიცი, რა გიბასუხოთ.
ასე მგონია სიზმარში ვარ, ტკბილ სიზმარს ვხედავ.
თუმცა სიზმარიც არ იქნება ასე კეთილი,
თვითონ ღმერთებმა ჩაგაგონეს ეს ფიქრი, ალბათ.
სიმართლე უთქვამთ ყველაფერი, რაც თქვენზე უთქვამთ,
მაგრამ ყველაფერს ვერ გამოთქვამს მოკვდავის ენა.
მტრობის მაგივრად მსხვერპლსაც მწირავთ, მე კი მეგონა,
რომ თქვენს დიდ სულში სიძულვილიც ჰპოვებდა ბინას.

ი პ ო ლ ი ტ ი

თქვენს შეძლებას ვერასოდეს ვერ შევძლებ, ალბათ,
და თუმცა ჩემზე ათასნაირ ზღაპარს ჰყვებიან —
მეც დედაკაცმა გამაჩინა და არა მხეცმა.
თქვენს სილამაზეს ბარბაროსიც ქედს მოუხრიდა
და ვერც მე შევძლებ გავუმკლავდე მშვენიერებას.

ა რ ი ც ი ა

რა თქვით?

ი პ ო ლ ი ტ ი

ბევრი ვთქვი, საკმარისად ბევრი ვთქვი უკვე.
გულს დაუბყრია დაბნეული ჩემი გონება.
აზრი არა აქვს ახლა დუმლოს, გაგიმხელ კიდევ
ჩემს საიდუმლოს, რის დამალვაც არ შემძლება.
დიახ, მე ვდგავარ შენს წინაშე, თეზევსის შვილი,
ვინც სიყვარულსაც აუჯანყდა და ქედმაღლურად

დასცქეროდა ნაპირიდან ვენერას მონებს
და მხოლოდ სვედის დიმილს ჰფენდა მის პირქუშ სახეს
ღვაში ჩამხრჩვალ მათი ვნება და აღტყინება,
მაგრამ ამ კანონს ახლა ისიც ემორჩილება.
აგი დაკარგა საკუთარი მან ამის ფასად.
ჯელს და ხელს შუა გაუფრინდა თავისუფლება.
რთ წამში იქცა მისი რწმენა არარაობად.
რცხვენია, მაგრამ წელიწადი ჯახდება მალე,
იც გულით ჩუმიად დავატარებ შხამიან ისარს.
ასოდ ვებრძვი, გულთან ბრძოლა არ შემძლება.
როცა ჩემთან ხარ — გავირბივარ, არ ხარ და გეძებ,
ვეყვითა წილშიც თვალწინ მიდკას შენი სახება
და მეც ამოდ ვაგურბივარ შენს სილამაზეს,
ითიაც სასხეა ჩემი გული... მთელი ქვეყანა.
რ ვიცი სად ვარ, ჩემმა ვნებამ სად მომიყვანა,
აგი დავკარგე და საკუთარ თავს ვეძებ ახლა.
რც ეტლი მახსოვს, აღარც შუბი და მშვილდ-ისარი,
ღარ აგიყვებთ დოდის ცხენებს ჩემი ყიჟინა
და ტყვითა წილს ახლა ოხვრით ვაყრუებ მხოლოდ.
ემი ველური სიყვარული შენც გაკრთობს, ალბათ,
და, ალბათ, სული შევიშფოთა ჩემმა სიტყვებმა,
სიყვარულმა რომ ამომგლიჯა გულიდან ძალად.
შენ მოგიძღვენი უცნაური ეს საჩუქარი:
მე ამ ენაზე ვლაპარაკობ ახლა პირველად.
ჩემად უღერენ, მაგრამ მაინც ენდე ამ სიტყვებს,
დადგან ისინი იპოლიტმა შენგან დასწავლა.

ზამოსვლა მესამე

იპოლიტი, არიციბა, ტარამენი, ისმენე

ტერამენი

ჩემო ხელმწიფევ, შენი ნახვა უნდა დედოფალს.
აქეთკენ მოდის.

იპოლიტი

ჩემი ნახვა?

ტერამენი

დიახ, მიბრძანა
მომიძებნეო, საუბარი სწადია შენთან.

იპოლიტი

საკვირველია, რა აქვს ჩემთან სათქმელი ფედრას?

ტერამენი

ნუ ეტყვი უარს, შეასრულე რაც გევალებათ.
ვიცი რომ გიმძიმს, მაგრამ მაინც შენი ვალია,
რომ თანაგრძნობით მოეკიდო მის მწუხარებას.

იპოლიტი (არიცის)

უკვე მიდიხარ? სამწუხაროდ, მეც მალე წავალ
და ვერ გავიგებ ჩემი ღმერთი რას ფიქრობს ჩემზე,
იქნება რამე ვაწყენინე მას უნებურად?

არიცია

კეთილშობილი აღისრულე გულის წადილი
და დამიბრუნე ჩემი მიწა, ჩემი ატიკა.
სიამოვნებით ვიღებ შენგან ყველა საჩუქარს,
მაგრამ იცოდნე, რომ ყველაზე ძვირფასი მაინც
ამ საჩუქრებში არც სკიპტრაა და არც ტახტია. ✓

ზამოსვლა მეოთხე

იპოლიტი, ტარამენი

იპოლიტი

ხომ მზად ხართ უკვე? აგერ ფედრაც. წადი, აჩქარდი,
ხალხი ხომალდზე აიყვანე, მზად იყოს ყველა.
შენ კი მაშინვე გამობრუნდი, ეს საუბარი
რაც უფრო მალე დამთავრდება, უკეთესია.

ზამოსვლა მესამე

ფიდრა, იპოლიტი, ენონა

ფედრა (ენონას, სენის სიღრმეში)

იქ არის... ღმერთო, გამეყინა ძარღვებში სისხლი
და აღარ ვიცი, რის თქმა მსურდა, რამ მომიყვანა.

ენონა

შვილი გახსოვდეს, შენ ხარ მისი იმედი ახლა.

ფედრა (იპოლიტს)

მითხრეს ათენში აპირებსო. ვიცი რომ ჩქარობთ, მაგრამ წუხილმა მაიძულა და მომიყვანა, რომ შევაფედროთ ჩემი შვილი, აღარ ჰყავს მამა, მალე დედასაც გამოსტაცებს სიკვდილი, ალბათ. თავი წამოყვეს უკვე მტრებმა, ის კი ბავშვია და მისი დაცვა ახლა მხოლოდ თქვენ შეგიძლიათ. მაგრამ მე მწარე სინანული სულს მიჩანავებს, რადგან თვითონ ვარ დაშნაშავე, თუ თქვენი სმენა დღეს დახშულია მისი სუსტი ხმის მოსასმენად და თუ მასზედაც გავრცელდება, ჩემი მიზეზით, სამართლიანი თქვენი ზიზღი და მრისხანება.

იპოლიტი

მე, დედოფალო, არც ასეთი სულმდაბალი ვარ.

ფედრა

ბუნებრივია მე რომ გძულვარ, ვერც გაგამტყუნებ, მე ხომ გდევნიდი, გაძევებდი, გმტრობდი, აშკარად, მაგრამ შენ ფსკერი არ გინახავს ჩემი სულისა. მე ხომ ყველაფერს ვაკეთებდი მხოლოდ იმიტომ, რომ არ შემეძლო ერთი ცის ქვეშ შენთან ცხოვრება. ყველგან, ყველასთან გამტყუნებდი და გაგინებდი, ავკრძალე კიდევ ჩემს წინაშე შენი ხსენება.

42

მაგრამ ეს თუკი ვულისთქმაა და არა ცოდვა, თუ სიძულვილით პასუხობენ სიძულვილს მარად, მაშინ თცოდე, სიბრალულის ღირსი ვარ მხოლოდ და შენ ვერ დამსჯი, შენ არა გაქვს ამის უფლება.

იპოლიტი

არ შეიძლება არ ზრუნავდეს შვილისთვის დედა, დედინაცვალს კი გერი გულზე არ ახატია. ისე ყოფილა ძველთაგანვე, ასეა ახლაც და ვინც არ უნდა მოეყვანა მამაჩემს ცოლად, ისიც თქვენსავით ეცდებოდა ჩემს დამცირებას.

ფედრა

თბ, ღმერთებს ვფიცავ, რომ ამ ძველს და საერთო კანონს არ მორჩილებდა არასოდეს ჩემი ბუნება. მე სულ სხვა გრძნობა მაწამებდა და მაგიჟებდა.

იპოლიტი

ნაადრევია იქნებ თქვენთვის ეს მწუხარება: თქვენი მეუღლე, შეიძლება კვლავ ცოცხალია: იქნებ ღმერთებმა შეგვიცოდონ და დაგვიბრუნონ, ის ხომ ყოველთვის თაყვანს სცემდა ღმერთებს გულწრფელად და არც ღმერთები არ აკლებდნენ მას მფარველობას.

ფედრა

არა, არავინ არ ჩასულა სულეთში ორჯერ და ვერც ღმერთები ვერ შეძლებენ მის დაბრუნებას.

43

თეწევსმა ნახა აქერონის შავი ზვირთები,
ხოლო აქერონს არ სჩვევია მსხვერპლის გაშვება.
თუმცა რას ვამბობ? რა თქმა უნდა, ის არ მომკვდარა,
ის შენში ცოცხლობს, შენში სუნთქავს. მე კიდეც ვხედავ,
მე ახლაც მასთან ვლაპარაკობ და ჩემი გული...
მართლა გავგიჟდი! მომიტევე ეს აღელვება.

იპოლიტი

სასწაულს ახდენს სიყვარული, თუ ნამდვილია.
თუმცა მეუღლე აღარა გყავთ, მაგრამ თქვენს გულში
იმ სიყვარულის მწველი ცეცხლი ისევ ანთია.

ფედრა

შენ მართალი ხარ. მე ნამდვილად მიყვარს თეზევსი,
მაგრამ ის არა, ქვესკნელში რომ ჩავიდა ახლა:
ვნების მფლანგველი და უაზრო ტრფიალის მონა,
ვისაც ჰადესის სარეცელის წაბილწვაც სურდა.
მე მიყვარს იგი უშიშარი და პირდაპირი,
ამოუხსნელი რომ ანათებს ფიქრი და სევდა,
როგორსაც ახლა მე ვუყურებ, შემცბარი ოდნავ;
სირცხვილმა ასე შეუფაკლა ლაწვები მასაც,
თეთრი აფრებით როცა იგი კრეტას მოადგა
და მეფის ქალებს გაუჩინა ცრემლი და ოხვრა.
სად იყავ მაშინ? ან რად იყავ ისე პატარა,
რომ არ შეგეძლო მოაპყროდი მამაშენს ჩვენთან?!
შენ განგმირავდი იმ საზარელ მინოტავრს მაშინ
და არიადნეც შენ მოგცემდა ძაფის გორგალსაც,

მა რომ გავგენო ლაბირინთის ბნელ ტალანებში.
ო, არა! მაშინ ჩემს დას, ალბათ, მე დავასწრებდი,
მოვიფიქრებდი მასზე აღრე ამ ეშმაკობას,
ან შენს სიცოცხლეს ძაფის გორგალს როგორ ვანდობდი,
მეც შეგაკვებოდი ლაბირინთში და შენთან ერთად
ან მოვკვდებოდი ბედნიერი სიკვდილით მშვიდად,
ან სამუდამოდ ავცდებოდი ამ ცეცხლს და ტანჯვას.

იპოლიტი

თი, ღმერთებო! ეს რა მესმის! თუ დაგავიწყდა,
რომ შენი ქმარი, გმირი ქმარი, ჩემი მამაა?!

ფედრა

მე ყველაფერი კარგად მახსოვს, მაგრამ არ ვიცი,
რით ვიმსახურებ ამგვარ რისხვას და დამცირებას.

იპოლიტი

ო, მომიტევე, დედოფალო, თუ ჩემმა სმენამ
შენი ნათქვამი უნებურად შეატრიალა.
დამნაშავე ვარ. სირცხვილისგან თვალს ვერ გისწორებ,
უნდა წავიდე...

ფედრა

ულმობელო! შენც იცი კარგად,
რისი თქმაც მინდა, რასაც ვამბობ და რაც ვერ მითქვამს.
მა, იხილე სიყვარულით შეშლილი ფედრა.
ღიახ, მიყვარხარ! მაგრამ მაინც ნუ გვეკონება,

თავს ვიმართლებდე შენს წინაშე ამ სიყვარულით,
ან შეწყალეებას ვთხოვლობდე, არა და არა!
შენი ჩემდამი სიძულვილი ვერც შეედრება
იმ დიდ სიძულვილს, რითაც მე მძულს ჩემი ცხოვრება.
იმ ღმერთებს ვფიცავ, ეს ცოდვა რომ ჩამიდეს გულში,
და სიყვარული მომივლინეს ცეცხლად და შხამად!
იმ ღმერთებს ვფიცავ, სასახელო საქმედ რომ თვლიან,
თუ სათამაშოდ გაიხდიან საბრალო მოკვდავს!
შენც გაიხსენე ყველაფერი: სანამ შემეძლო
გებრძოდი კიდეც, გაძევებდი, გდევნიდი მარად,
რომ ჩამეთესა სიძულვილის თესლი შენს სულში
და არ მქონოდა თანაგრძნობის იმედი შენგან.
ამაოდ დავშვრი, არაფერი არ გამოვიდა.
შენ გძულდი, მე კი სიყვარულის ცეცხლი მეკადა.
ჩემს თვალში უფრო აგამაღლა უბედურებამ,
გამაჩანავა, გამომფიტა ცრემლმა და სევდამ.
თვალითაც უმალ შემატყობდი ყველაფერს, ალბათ,
რომ გდომებოდა, ერთხელ მაინც რომ შეგეხედა.
არა, არ მინდა, არასოდეს არ მდომებია,
რომ მოგესმინა სამარცხვინო ეს აღსარება.
მე შვილის ბედმა მომიყვანა, მან მაიძულა
მეთხოვა შენთვის მფარველობა და შემწეობა.
ვერ შეასრულა განზრახული შემლილმა სულმა,
ის უფრო დიდმა მწუხარებამ ალაპარაკა.
რა გაეწყობა! შეუძლია დასაჯოს ახლა
გმირის და მეფის ღირსეულმა შთამომავალმა.
სახელოვანი გმირის სისხლი დღეს შენს ძარღვებში,
ხოლო ჩემს გულში ურჩხული ზის, განგმირე ჩქარა!

გადიარჩინე მარადიულ სირცხვილს ქვეყანა!
მოკალი ფედრა — იპოლიტი რომ შეიყვარა!
მა, ჩემი მკერდი, რალას უცდი? შენც ხომ ეს გინდა?
ჩამოირეცხე ჩემი სისხლით ეს დამცირება.
ან იქნებ ჩემთვის ეს სასჯელი გეცოტავება?
ან იქნებ არ გსურს მომანიჭო ეს ნეტარება?
თუ მართლა არ გსურს გაისვარო ამ ბინძურ სისხლში —
ხსილი მომეცი!

ენონა

დედოფალო, რა მოგივიდა!
წავიდეთ! მგონი ვილაც მოდის. წავიდეთ ჩქარა!
რა საჭიროა, სხვებმაც ნახონ ჩვენი შერცხვენა.

ბ ა მ ო ს ვ ლ ა მ ე მ მ ს მ

იპოლიტი, ძმარამენი

ტერამენი

ეს ხომ ფედრაა? რატომ მიჰყავთ? რა მოუვიდა?
ხსილი რა უყავ? ანდა ასე რამ გაგაფითრა?

იპოლიტი

ჩქარა წავიდეთ, მეგობარო, საშინელებამ
მუხლი მომკვეთა, ჩემი თავი ველარ მიცვნია.

ოი, ღმერთებო! ფედრა! თუმცა ეს საიდუმლო
გამომჟღავნებას ვერასოდეს ვერ ეღირსება.

ტერამენი

ალარაფერი არ გვაყოვნებს, წასვლა თუ გვინდა.
მაგრამ იცოდე, რომ ათენის საქმე გადაწყდა.
კენჭისყრის მერე თქვენს ძმას ერგო ათენის ტახტი,
ნამდვილი მეფე, რა თქმა უნდა, ფედრა იქნება.

იპოლიტი

ფედრა?

ტერამენი

ასეა. ათენიდან მაცნე მოვიდა,
რათა გადასცეს ჩვენს დედოფალს ხელისუფლება.
ათენის მეფე ფედრას შვილია...

იპოლიტი

სათნოებისთვის განადიდეს, ალბათ, ღმერთებმა.

ტერამენი

მაგრამ ხმაც დადის, რომ თეზევსი ცოცხალიაო,
თითქოს ეპირში შეხვედრია კიდევ ვილაცას.
მე კი ეპირიც მოვიარე და აღარ ვიცი...

იპოლიტი

ჩახან ხმა დადის, შევამოწმოთ უნდა კიდევაც.
უცურადღებოდ ვერ დავტოვებთ ჩვენ ამ ამბავსაც,
მაგრამ რადგანაც ხელს არ გვიშლის გამგზავრებაში,
მარტო წავიდეთ ჩვენი ვალის შესასრულებლად.
ფე, ღირსეულმა დაიმკვიდროს სამეფო სკიპტრა!

მისამე მოქმედება

ბამოსვლა პირველი

ფედრა, ენონა

ფედრა

მე ვერ მივიღებ ათენელებს, არ შემიძლია.
 და შენც ტყუილად მაიძულებ. ნუ მთხოვ, გეყოფა!
 ველარაფერი ვერ მოხიბლავს ჩემს სულს, დღეიდან.
 დამალე სადმე! მე ბევრი ვაქვი უკვე ისედაც.
 მაინც თავისი გაიტანა შეშლილმა ვნებამ.
 როგორ მისმენდა! რა გულგრილად იგერიებდა
 ჩემს აღსარებას! გაქცევაზე ეჭირა თვალი,
 რომ კიდევ უფრო ნათლად მეგონო და განმეცადა
 ჩემი შერცხვენა, დამცირება და შეგინება.
 ხელი რაღაზე შემეშალე, არ ჯობდა განა,
 წყვეული გული მის მახვილზე რომ დამეხია?
 ხომ ნახე: ფერიც არ შეცვლია, არც განძრეულა,

რც ხმლის წართმევა არ უცდია, ჩემმა შენებამ
 ისი მახვილი სამუდამოდ წაბილწა თითქოს.

ენონა

მერა და ცრემლი არ უშველის უბედურებას.
 ალღად აღვივებ ამ დამლუბველ ვნებას თავიდან?
 ინოსის ასულს სხვა საქმე აქვს, სხვა ევალემა.
 მსდურს თვალი გაქცევაზე უჭირავს მარად.
 იღე სკიპტრა და იმეფე, როგორც წესია.
 ქ მოუბოვებ შენს სულს შვებას და ნეტარებას.

ფედრა

იმეფო? მაგრამ ხალხზე როგორ უნდა ვიმეფო,
 როცა ჩემზედაც ველარ მეფობს ჩემი გონება, ✓
 როცა საკუთარ გრძნობებისთვის ვერ მომივლია,
 როცა დამახრხო სამარცხვინო ვნების უღელმა
 როცა ვკვდები?

ენონა

თუ ასეა, წადი აქედან.

ფედრა

ერ მოეშორდები, უიმისოდ არ შემიძლია.

ენონა

დრე ხომ თვითონ იშორებდი?

ფედრა

აღრე სხვა იყო,

მე ჩემი ხელით დავარდვი ყველა ჯგებრი
და გამარჯვებულს ვავუშვლავნე ჩემი შერცხვენა.
ფესვი გაიდგა უნებურად გულში იმედმა.
შენ მომბარუნე სასიცოცხლოდ, როდესაც სული
უკვე მხად იყო ვასაფრენად. შენი ბრაღია.
შენ ჩამჩურჩულე, გამაბრიყვე და დამაჯერე,
რომ ამ სიყვარულს არსებობის უფლება ჰქონდა.

ენონა

მეც ვარ თუ არა დამნაშავე ამ სატანჯველში,
ერთი ცხადია, ყველაფერი შენთვის მინდოდა.
მაგრამ არ ვიცი, როგორ გინდა, რომ აიტანო
მისგან ასეთი სიამყვე და დამცირება?
რა ყოყორად გიყურებდა, ერთი გენახა,
ლამის ფეხი რომ დაუკოცნე გრძობააშლილმა,
ველური იდგა შენს წინაშე, თავხედი, გულქვა,
ჩემი თვალებით შეგეხედა იმ წუთას ნეტავ.

ფედრა

ენონა, მასაც გადაუვლის ეს ქედმაღლობა.
მან ხომ ტყეებში ვაატარა მთელი ბავშვობა.
ისიც იფიქრე, რომ დღეს მისი გული და სმენა
პირველად შეძრა ქალის ვნებამ და სიყვარულმა.
გაოცებისგან, ალბათ, ენა დაება, საწყალს,
მე კი ტკივილმა გამაცეცხლა, ალბათ, ზედმეტად.

ენონა

არ დაგავიწყდეს, დედამისი სკვითი რომ იყო.

52

ფედრა

სამაგიეროდ სიყვარული შეეძლო მასაც.

ენონა

ქლებს ვერ იტანს იპოლიტი, ესეც იცოდე.

ფედრა

მათ უკეთესი არც მეტოქე არ მეყოლება.
დავავიინდა, ნულა წვალობ, აღარ მჭირდება,
ახლა ჩემს გრძობას მოეხმარე, თუ შეგიძლია.
და თუ ამ გრძობამ მისი გული ვერ შეარყია,
აქნებ სხვა რამით შეიძლება მისი მოხიბვლა.
მე მკონი მეფის გვირგვინია მისი ოცნება,
თენი უნდა და არც მალავს, აკი თვითონაც
უკვე საცაო ათენისკენ გაემგზავრება.
წადი, ენონა, ვადაეცი ჩემგან გვირგვინი,
მე, მისი უზღბლი დაამშვენოს სამეფო ჯიღამ,
მალაფლეება მისი იყოს, მე არ მჭირდება,
ოღონდ ის იყოს ჩემთან ერთად და ჩემი მარად.
თვითონვე გაწვრთნის და ასწავლის ჩემს შვილს მეფობას
და მამობასაც ღირსეულად გაუწევს, ალბათ,
დედაც და შვილიც ვალიარებთ მის მორჩილებას.
რაიც გინდა ჰქენი, ოღონდ ივი მობრუნდეს უკან,
შენს სიტყვას მეტი შეუძლია, ენონა, ახლა.
სთხოვე, იტირე, ნუ შეგრცხვება თხოვნის და ცრემლის,
ჩემზე უთხარი მოკვდებაო... ენონა, ჩქარა!
შენს იმედზე ვარ, შენ ხარ მთელი ჩემი იმედი
და ჩემი ბედიც შენს ხელშია, შენ გთვლის პატრონად.

ფედრა

აჰა, ხომ ხედავ ჩემს შერცხვენას, დიდო ქალღმერთო!
 ამხე მეტად ვინ შეძლებდა ჩემს დამცირებას.
 უკვე ყველა ზღვარს გადაცილდა შენი სიმკაცრე,
 არ ასტდენია შენი ბასრი ისარი მიზანს.
 მაგრამ თუ გინდა, გამარჯვება რომ იზეიმო,
 ის გამოცადე. ვინც ნამდვილად შენი მტერია:
 იპოლიტია შენი მტერი და შენი ურჩი,
 გზაც კი არ იცის შენი ტაძრის და ქეზის ნაცვლად
 ყოველთვის ზიზღით იხსენიებს შენს სახელს ყველგან.
 დასაჯე იგი! დაგვამცირა მან ორივენი.
 დე, შეიყვაროს იპოლიტმაც... აგერ, ენონაც,
 ჩემო ენონა, შენს თვალეში ჩემს სიკვდილს ვხედავ!

გამოსვლა მესამე

ფედრა, ენონა

ენონა

ნუღარ გადღეღებს, დედოფალო, ეკ შლეკი ვნება
 და კვლავ იცხოვრე პატიოსნად, ვით ვიცხოვრია.
 მეფე დაბრუნდა, მკვლარად რომ ვთვლიდით უკვე ყველანი,
 გმირი თეზევსი გეახლებათ მალე თვითონაც.
 მთელი ქალაქი გამოსულა მის შესახვედრად.
 როგორც მიბრძანე, მე იპოლიტს ვეძებდი, მაგრამ
 უცებ გაისმა ღრიალცელი და ხალხის ზღვაში...

5!

ფედრა

რა თქვი? თეზევსი ცოცხალია? კმარა, ენონა!
 ეს ერთხელ უკვე შევაგინე მისი სახელი
 და ჩემგან კმარა. აღარ მინდა, არც შემოძლია.
 სხეც ვიცოდი, სწორედ ამას მიგრძნობდა გული,
 მაგრამ მე მაინც გადამძლია შენმა ცრემლებმა.
 დილით შემეძლო პატიოსნად მომკვდარიყავი,
 ხლა კი უკვე შერცხვენილი ვტოვებ ქვეყანას.

ენონა

რაო? ვტოვებო?

ფედრა

რა თქმა უნდა, რა დამრჩა მეტი.
 ქარი დაბრუნდა, შვილიც უკან მოჰყვება, ალბათ,
 რომ უთვალთვალოს მეუღლესთან ჩემს თვალთმაქცობას
 და ნახოს ცრემლი, მის გულისთვის რომ ეღვრიდი წელან,
 ესმინოს ოხვრას, თვითონ ზურგი რომ შეაქცია.
 ას ეჭვიანად უყვარს მამა და ნუ გგონია,
 რომ დამციროს საამაყო მამის ღირსება
 და დაუმალოს სამარცხვინო ეს სიყვარული,
 არ უღილატებს იპოლიტი მეფეს და მამას.
 გინდაც დამალოს, მე ხომ ვიცი ჩემი ამბავი,
 ამ ქალებივით მე ცხოვრება არ შემოძლია,
 ქალებს რომ ზურვს უკან დალატობენ, ხოლო თვალეში
 შესცივინებენ გულუბრყვილო ბავშვების დარად.
 მე ფსიცი ვიცი ჩემი ვნების და ჩემი ცოდვის.

აღბათ, ჩემს სახელს შეაგინებს მთელი ქვეყანა.
ასე მგონია ეს კედლებიც და ეს თაღებიც
ამოიღვამენ უცებ ენას ჩემს ჩასაქოლად.
მხოლოდ და მხოლოდ სიკვდილია ჩემი მშველელი,
რა მოხდა, იგი ნუთუ მართლა ასე ძნელია?!
არა, სიკვდილი არ მაშინებს იმაზე უფრო
სიკვდილის მერე ჩემზე ხალხში რასაც იტყვიან.
მემკვიდრეობად ეს დარჩებათ ჩემს შვილებს მხოლოდ,
იუპიტერის სისხლი უღუღთ ძარღვებში თუმცა,
როგორც არ უნდა იამაყონ დიდი წინაპრით,
მანც ლოდივით დაწვევით დედის შერცხენა.
მათ მომავალზე როცა ვფიქრობ, ფიქრიც კი მზარავს.
ყოველ ნაბიჯზე წამოსძახებთ ჩემს სახელს ვიღაც.
საჩართლიანი საყვედური თავს ჩაუქინდრავთ
და ვერასოდეს შეხედავენ ზეცას თამამად.

ენონა

მეც მეცოდება, დამიჯერე, შენი შვილები.
როგორც შენ ამბობ, ყველაფერი ისე მოხდება
და ასეთ დღეში რატომ უნდა ჩაყარო ნეტავ?
ანდა სიკვდილით რას მიაღწევ, რა შეგიძლია?
მხოლოდ და მხოლოდ შენს წინაღმდეგ განაწყობ ყველას,
ქმარს ვერ დახვდამო, რას იტყვიან, როგორ გგონია?
და იპოლიტსაც გაახარებ, რადგან სიკვდილით
დაუდასტურებ, რასაც იგი შენზე მოაყვება.
როგორ ვუსმინო შენს გინებას და განჭიქებას?
რა ვუბასუნო, რითი შევძლებ შენს გამართლებას?

... და ყოვლია ჩამიტანოს მიწაში მებმა.
... თსა გათხოვ მხოლოდ, მიბასუხე ოლონდ გულწრფელად,
... იგი აღმერთებ? ძველებურად კვლავ ძვირფასია?

ედრა

... ახლა ჩემთვის ყველა მხეცზე ავი მხეცია!

ენონა

... ეცი ასე, რაღად უთმობ მას გამარჯვებას?
... საშიშია, ამიტომაც დაასწრო უნდა.
... მს გამტყუნე, სანამ შეძლებს შენს გამტყუნებას.
... მს არ ირწმუნებს? ყველაფერი შენს მხარეზეა:
... მს მახილიც, ბედმა ხელში რომ შევატოვო,
... ელი წუხილიც, ძველი სევდაც და მღელვარებაც,
... ეთონ თეზეესიც, ვისაც ხეწნით და საჩივრებით
... მსგს აიძულე საკუთარი შვილის განდევნა.

ედრა

... მაგრამ, ის ხომ დამნაშავე არ არის მართლა?

ენონა

... მს ერთი რამე გვეალება: იყავი ჩუმიად.
... ელო დანარჩენს მე მოუფელი, სინდისი მეც მაქვს,
... ერამ მე სინდისს და სიმართლეს რომ აყვევ ახლა,
... მს უნდა დავთმო, სამუდამოდ დაგკარგო უნდა.
... ეკი ყველაფერს დავთმობ ქვეყნად შენი გულისთვის.
... ეგემინია, მამის გული მალე დაცხრება,

შვილის განდევნით დაიმშვიდებს თეზესი რისხვას,
მამა როდესაც მსაჯულია, მაინც მამაა. ✓
და გინდაც უფრო მკაცრი იყოს მისი სასჯელი,
ჩვენ სახელს უნდა ვაფუფრთხილდეთ, ეს გვევალება,
უნდა გავწიროთ ყველაფერი სახელის გარდა.
ახლა გავჩუმდეთ. გესმის? მკონი აქეთ მოდიან.
ავერ თეზესი...

ფ ე დ რ ა

იბოლიტი! მისმა თვალბმა
ლამის დამგლიჯონ! ვერ ვაფუძლებ ამ ზიზლს და რისხვას.
რაც გინდა ის თქვი, აღარა მაქვს არაფრის თავი,
ჩემი სიცოცხლე მომიწევია შენთვის მთლიანად.

გ ა მ ო ს ვ ლ ა მ ო თ ხ ა

თაზავანი, იპოლიტი, ფაღრა, მონა, ტარამინი

თ ე ზ ე ს ი

თავის ნებაზე უკზო-უკვლოდ მატარა ბედმა
და აი, ისევ შენთანა ვარ...

ფ ე დ რ ა

თეზეს, გეყოფა!

დაცხრე შენი სიხარული და აღტაცება.
ეს არ შეკუთვნილი ასე თბილი სიტყვები შენგან.
ეს რომ გატარა და გაწამა ამდენი ხანი,
რაც შენი ცოლი არ დაინდო წყევლმა ბედმა.
შენთან ერთად ვერ ვიცოცხლებ, ღირსი არა ვარ
და ისღა დამრჩა, რომ ჩაებარდე ქვესკნელის წყვილადს.

გ ა მ ო ს ვ ლ ა მ ო თ ხ ა

თაზავანი, იპოლიტი, ტარამინი

თ ე ზ ე ს ი

მაინც მითხარ, შვილო ჩემო, როგორ გავიგო,
როგორ აფხსნა ეს სიტყვები...

ი ბ ო ლ ი ტ ი

დედოფლის გარდა
საიდუმლოს ვერ ავიხსნის ვერავინ ქვეყნად.
ეს ერთსა გახზოვთ, თუ მომისმენთ და მომცემთ ნებას
ვიღან ველარ დაინახავს ჩემს სახეს ფედრა.
ის წავიდეს იპოლიტი ბედუკუღმართი,
ქვესკნელს მისთვის აღარ არის ადგილი მართლა.

თ ე ზ ე ს ი

ჩემკან მიდიხარ?

მე ყოველთვის თავს ვარიღებდი.
 ის ამ ქალაქში მოიყვანა თქვენმა სურვილმა,
 აქ მიუჩინეთ საიმედო თავშესაფარი,
 მე კი მიბრძანეთ, რომ ვსლებოდი დედოფალს მცველად.
 ახლა კი წავალ, რომ წვრილფეხა მტრებთან ბრძოლაში
 არ გაიაროს სიჭაბუკემ უკვალოდ, უქმად.
 მეც მინდა გვადო ჩემი ბედი და ჩემმა ხმაღმაც
 იგემოს სისხლი, უზრუნველი ცხოვრების ნაცვლად.
 ჯერ ჩემი ხნისაც არ იყავით, როცა ტირანებს
 ნაგები პქონდათ უკვე თქვენი მარჯვენის ძალა,
 დაიმორჩილეთ ორივე ზღვის სანაპირონი,
 თქვენი წყალობით ხალხი ზღვებზე მგზავრობდა მშვიდად
 და ჰერაკლესაც თავისუფლად შეეძლო უკვე,
 თქვენი იმედით, მისცემოდა განცხრომის ნეტარს.
 მე კი აქაიღე უსახელოდ ვცხოვრობ ჩეროში,
 ხალხი კი მიცნობს სახელოვან თეხევისს შვილად.
 მომეცით ნება, არ შევბოჭო ჩემი ძალ-ღონე
 და თუკი დარჩა თუნდაც ერთი ურჩხული ქვეყნად,
 დავავდო მისი მყრალი ლეში მამის ფეხებთან.
 და თუ ვერ შევძლებ, ჩემს სიცოცხლეს ისიც ეყოფა,
 თუ დასრულდება სახელოვნად და პატიოსნად.
 თქვენ რომ იყავით ჰემმარტად ჩემი მშობელი,
 მე ამ სიკვდილით დავუმტყიცებ შთამომავლობას.

თეზევსი

ოი, ღმერთებო! იმის ნაცვლად რომ მომეკვებოს,

მისგან ლამის მიმატოვოს მთელმა ოჯახმა.
 ვ არავისთვის აღარა ვარ აქ სასურველი,
 და დამიბრუნე, დიდო ზეცავ, თავისუფლება.
 ვ მსურდა, მაგრამ ვერ ვუთხარი ძმობილს უარი,
 რათა იყო და საშიში ჩვენი განზრახვა.
 რავე ტირანს ჩვეუვარდით ხელში კიდევაც,
 მხოტმა ბედმა დაავიბნელა თვალები, ალბათ.
 ვ თვითონ ენახე ურჩხულებმა როვორ დაკლიჯეს
 ეს ძმობილი, ძმობილისთვის ერთკული მარად.
 ვ კი ქვესკნელში დამამწყვდიეს, რათა წყვილიდში
 იღლებით მელრღნა ბორკილები, სევდა და ბოღმა.
 ესთ თვე ასე გავატარე, მაგრამ ღმერთებმა
 კვლობის თვალით გადმოხედეს კვლავ ძველებურად.
 მხელ დარაჯის მოტყუება და ახლა როცა
 ვ ვხედავ შილილი მოვისწრაფი, რომ ჩავიხუტო
 ვ რაც ყველაზე ძვირფასია ჩემთვის ამქვეყნად
 ვ როცა ჩქარობს ჩემი სული, რომ კვლავ იგემოს
 იფხანს ნანატრი სიმყუდროვე, ალერსი, შვება —
 ვიღო ცახცაოთ შემომცქერის, გამიბრბის ყველა,
 ვიქოს ოჯახში მომეტანოს შიში და რისხვა.
 ვიღოც კი მწყუდება, რომ დავბრუნდი, ასეთ შეხვედრას
 ვივე ქვესკნელი მიჩვენია, ისევ ტყვეობა.
 ვიღო იქნებ ვინმემ შეაგინა ჩემი სახელი!
 ვიღო მალაქა? ვინ შებღალა ჩემი ღირსება?
 ვიღო იქნებ ჰერქვეშ შეიხიზნა ბოროტი სული
 ვიღო მკვიანამ, მე რომ თავი შევწირე მსხვერპლად.
 ვიღო გავაჩუმა? მიბასუხე! ან იქნებ შვილიც
 ვიღო წინაღმდეგ აამხედრეს ვერაგმა მტრებმა?

წავალ, გავიგებ, თორემ ლამის დამახრჩოს ეჭვმა,
რაც ღვიძლმა შვილმა ვერ ამიხსნა, ამიხსნას ფედრამ.
✓კვალს ვერ დამალავს ბოროტება, ეს არ სჩვევია.

გ ა მ ო ს ვ ლ ა მ ე მ მ მ ს ე

ი ა ო ლ ი ბ ი, ტ მ რ ა მ ე ნ ი

ი ბ ო ლ ი ბ ი

ნუთუ გაბედავს და გაუშხელს ფედრა ყველაფერს?
ნუთუ საკუთარ სიცოცხლესაც გაწირავს მართლა?
რას იტყვის მეფე? ან კედლები როგორ უძლებენ
ამ სამარცხვინო სიყვარულის შხამსა და ბალღამს?
მეც ხომ ის მიყვარს, ვინც მამისთვის მართლაც მტერია?
ხედავთ, როგორი ვაჟიშვილი გაზარდა გმირმა!
თუმცა მართალი მსაჯულის წინ არ უნდა თრთოდეს —
გულზე უყმურთ წინათგრძნობა შემომხვევია. ✓
არა, ყველაფერს ის ჯობია, ვეახლო თავად
და გავუშლავნო ჩემი გრძნობა გულწრფელი, წმინდა.
მას განარისხებს, რა თქმა უნდა, ეს სიყვარული,
მაგრამ ვერ მოსპობს, არ არსებობს ასეთი ძალა.

ი ო თ ხ ი მ ო მ მ ე ღ ე ბ ა

გ ა მ ო ს ვ ლ ა პ ი რ ვ ე ლ ი

ი ა ო ბ ი, მ ნ ო მ ა

ი ბ ე ე ს ი

რა გავიგე! მოლაღატე, ვერაგი, ბილწი!
მის სახელიც არ დაინდო შესაგინებლად.
სახელისწერავ, რატომ დამსდევ ფეხდაფეხ ასე!
არაფერი აღარ მესმის: სადა ვარ, ვინ ვარ!
ერგო ჯილდოდ ჩემს სიყვარულს და ჩემს სიკეთეს.
რა მზაკერული განზრახვაა, თქმაც კი მრცხვენია.
და იხმარა, ძალით სურდა, უგნურს და თავხედს,
ვისი ბინძურ მიზნისათვის რომ მიეღწია.
დაიცოციანი, მე ვაჩუქე ეს ხმალი თვითონ.
თუ არც სისხლმა შეაწუხა და არც სინდისმა!
ფეხი კი მაინც თავს არიდებს მის გამტყუნებას
ამ საზიზღარ დანაშაულს ღუმილით მილავს.

ი ო ნ ა

ფეხი თქვენს სახელს უფრთხილდება, თქვენ გზოგავთ იგი.
რცხვილისაგან არ იცოდა რა ექნა, საწყალს.

იკვდილს ნატრობდა, შეაძრწუნა ველურმა ვნებამ,
ის კი თავისას მოითხოვდა, მაინც, ჯიუტად.
და როცა ხმალი დავინახე, ძლივს მივუსწარი,
თორემ ვერასდროს იხილავდით, ალბათ, დედოფალს.
ესაა მისი შემფოთების მიზეზი, მეფევ,
ვერ უთქვამს თვითონ, მე კი, რა ვქნა, ვერ დავიმალოვო.

თეზეოსი

არარაობა! ახლა მივხვდი, რატომ ვაფითრდა,
ანდა თვალს რატომ მარიდებდა და ცახცახებდა.
მიკვირდა კიდევ, ვერ ვამეკო, რა აშინებდა,
მეც დამაბნია, თბილი სიტყვა ტუჩზე შემამრა.
ნუ დამიმალოვ, ამის მსკავსი სიბილწე მისკან
მითხარი, ადრეც, ათენშიაც თუ შეკინიშნავს.

ენონა

ფედრამ რამდენჯერ შემოგჩივლათ?! მხოლოდ ეს ვნება
იყო მიზეზი, ეს იწვევდა დედოფლის რისხვას.

თეზეოსი

აქ კი დაიწყო ყველაფერი ისევ თავიდან?

ენონა

მე რაც ვიცოდი, მოგახსენეთ, ხელმწიფევ ჩემო,
ახლა კი წავალ, დედოფალსაც უნდა მიხედვა,
ვერ მივატოვებ ახლა მარტოს, ისიც ცოდოა.

მოსკოლა მორაი

კლიმ, იოლიტი

კრეესი

რა, შეხედეთ! მე კი არა, ვის არ შეაცდენს
დადამიბილი გარეგნობით. ო, დიდო ზეცავ!
ნუ დაერთებთ, რატომ ხდება, რისი ბრალია
ეს უმსკო სახე რომ აქვს მრუშს და გარეწარს.
მე არ ჯობდა მოლაღატის დაგესვათ დალი,
მე არ მოეცაყუვედეთ და მაშინვე რომ ვიცნოთ ყველამ?

იოლიტი

მე შეაწუხა მამაჩემი, მის ნათელ შუბლზე
ხელის ღრუბელს შავი კალთა დაუფენია.
რა მიზეზი? რა გაწუხებთ? იქნებ მეც მითხრათ?

კრეესი

მე როგორ იღებ, მოლაღატევ! როგორ მიბედავ!
ეს უმსკოლი ხარ, აქამდე რომ დაინდო ზეცამ?
მეც ხარ, შენი მსკავსიც ბევრი მინახავს!
როგორ გაბედე ჩემთან მოსვლა, შენ, ვისაც ვნებამ
მით და გესლით დაკიბნლა ცა და გონება,
მეც ვისაც მამის სარეცელის წაბილწვაც ვსურდა
კიდევ გყოფნის თავხედობა, მიყურო მშვიდად
მეც გარბიხარ ამ სახლიდან, ამ კედლებიდან,
მეც აქ ყოფნით სამუდამოდ რომ წაბილწულან?
მეც, მომშორდი! იქნებ სადმე მონახო კუთხე

მოსკოლა მორაი

სადაც ჩემს სახელს ვერ კიდეც არ შეუღწევია.
მომწორდი-მეთქი, სანამ რისხვა არ მომრევია,
ნუ ვამაცეცხლებ, თორემ ვული ისეც ყელში მაქვს.
ჩემს სახელს შენი ბილწი სისხლით ვერ დავამცირებ,
შვილი რომ გქვია, სამარცხვინოდ ისიც მიყვოფა.
არ დამენახო, თავს უშველე, თორემ იცოდვე
შენც მივამატებს იმ ურჩხულებს ჩემი მარჯვენა.
მომწორდი-მეთქი! დღეის მერე ჩემ სიახლოვეს
აღარ ვამოჩნდე, არ დავლანდონ ჩემმა თვალებმა,
მზემ არასოდეს არ დახედოს შენს ნათესურებს,
აღარ წაბილწოს შენმა სახემ ჩემი ქვეყანა.
შენ კი, ნებტუნო! შეისმინე დღეს ჩემი თხოვნა,
მე მოვაწორე შენს ნაბირებს ბუდე ავსოლთა,
მაგრამ ქვესქელშიც ვერ გავბედე შენი ხსენება
და აი, თხოვნით შევაწუხე ახლა პირველად.
შენი იმედი, ჩემო დიდო და მკაცრო ღმერთო,
ძუნწი კაცივით შავი დღისთვის შემომინახავს.
ეს დღეც მოვიდა, შერაცხვნილი და უბედური
შენ დამამშვიდე, შენგან ველი შურისძიებას.
შვილმა გამწირა, შეაგინა მამის სახელი,
სისხლში ჩაუხშვე უკუნური და ბილწი ვნება.
ამით მივხვდები, ყურს რომ უგდებ თეზეუსის თხოვნას.

იპოლიტი

მკაცრი ყოფილხარ ბედისწერავ! ბარემ ჩამქოლე!
რატომ ამკიდე, როგორ ვზიდო ამხელა ცოდვა?
ან თვითონ ფედრას ენა როგორ მოუტრიალდა?
თუმიცა ლაპარაკს რა აზრი აქვს, რას შეცვლის სიტყვა.

თეზევსი

დიხ, მოტყუვდი და ტყუილად გქონდა იმედი,
რომ დამალავდნენ შენს სიმრუწეს და ავბორცობას.
ასე თუ გსურდა, მკლავც მეტი უნდა გეხმარა:
რად შეატოვე შენი ხმალი ხელში საბუთად?
ან, რახან უკვე ჩაიღინე დანაშაული,
სიბეკლა კიდევ, ვერ გავცემდა მკვდარი ნაშრვილად.

იპოლიტი

შეურაცხყოფილს ამ უვანო ცილისწამებით,
აღარაფერი არ მაჩერებს, სამართლე რომ ვთქვა.
მაგრამ სამართლე უფრო მეტად დამცირებდა
თქვენს სიამაყეს. ამიტომაც ვჩუმიდები ახლა.
თავს ნუ იტანჯავ, მაშაჩემო, დაფიქრდი კარგად
და გაიხსენეთ თქვენი შვილის მთელი ცხოვრება.
შოლოდ ბოროტი იბადება ბოროტისაგან
და ის ვაბედავს და წაბილწავს სხვა წმინდა გრძნობას!
ვინც ერთხელ მაინც უღალატებს მოვალეობას.
დიდ დანაშაულს მუდამ უსწრებს ბატარა ცოდვა.
როდის ყოფილა, თვითონა თქვით, რომ სათნოებას
სიბეკაცეში გაერიოს ხელი უცერად,
არც ბატიოსან ადამიანს არ შეუძლია,
რომ წამში იქცეს გარეწარად, მკვლელად და მრუშად.
მე ბატიოსან ძუძუს ვწოვდი, ამ ქვეყანაზე
გმა დამილოცა საამაყო დედის ხელებმა,
მერე პითეი, უბრძენესი მოკვდავთა შორის,
თვითონ მიწვრთნიდა და მიწროობდა სულს და გონებას.

მე თავის ქებას არ ვაპირებ, რა საჭიროა,
მაგრამ თუ რაიმე შემიძლია შევიქო მართლა,
ეს ის ზიზღია, რითაც მუდამ თავს ვარიღებდი
აჩგვარ საქციელს, რაც მე ბრალად მედებო ახლა.
მე ხომ თავიდან სიყვარულის მტრად მიცნობს ყველა,
მე ხომ ყოველთვის გავტრბოდი ქალის ცდუნებას
და ჩემი სული დღემდე მზეხეც უფრო სუფთაა,
მაინც ამბობენ, თითქოს ველურ და ბინძურ გრძნობას...

თეზევისი

ნულა თვალთმაქცობ, ყველაფერი ცხადია უკვე.
განკებ გეპირა, ჩემო კარკო, თავიც ამაყად.
ფედრამ მოხიბლა უსირცხვილო შენი თვალები
და ამიტომაც გაურბოდი გულგრილად ყველას.
პათიოსანი სიყვარული არც განგიცდია.

იპოლიტი

არა, გეშლება, მამაჩემო, არც დაგიმაღავ
და ვალიარებ შენს წინაშე ჩემს ნამდვილ ცოდვას.
ამ წმინდა გრძნობით ჩემი გული მართლაც საესეა.
ღიას, მეც მიყვარს და ის მიყვარს ვინც ამიკრძალებთ,
ჩემი ღმერთი და მბრძანებელი არიციან.
ბალანტიდია ჩემი გულის მეფეც და საჭეც,
აი, ხომ ხედავთ, დავარღვიე თქვენი ბრძანება.

თეზევისი

ვერაფერს ვიტყვი, ეშმაკური ხერხია მართლაც,
ცოდვილი სულის და სიცოცხლის ვადასარჩენად.

იპოლიტი

მე გულში ვმაღავ ამ სიყვარულს მთელი წელია
და აი, მაინც ვალიარე, გულმა დამძლია.
ნუთუ არ გჯერა? რა ვიღონო, რომ დავაჯერო?
ვიფიცებ კიდევ, თუ სჭირდება ფიცი ჩემს სიტყვას!
დე, დიდმა ზეცამ, დედამიწამ, მთელმა ბუნებამ...

თეზევისი

ბოროტმოქმედი ფიცისათვის მზადაა მუდამ.
კმარა, გეყოფა, თუ უკეთესს ვერაფერს იტყვი,
სჯობს სულ გაჩუმდე, აღარ მინდა შენი მოსმენა.

იპოლიტი

რატომ გკონია, რომ გატყუებ. უსამართლო ხარ,
ფედრაზეც მეტად, ფედრა უფრო დამიჯერებდა.

თეზევისი

ფრთხილად, თვალთმაქცო, საზღვარი აქვს ჩემს მოთმინებას.

იპოლიტი

როდის წავიდე ანღა საით? ველი ბრძანებას.

თეზევისი

ახლოს იქნები, გინდაც გასცდე ჰერაკლეს სვეტებს,
ეს მწარე გრძნობა არასოდეს არ მომშორდება.

იპოლიტი

საით წავიდე, ვის მივადგე მე ამ ბრალდებით,
როგორ ვითხოვო მოწყალება თქვენგან დევნილმა?

თეზეესი

მრუშებს მიმართე, ავაზაკებს, ქურდებს და მკვლელებს,
სიამოვნებით მივიღებენ ძმად და მეკობრად.
ბევრია ქვეყნად შენი მსგავსი, იმათმიმართე,
ვისაც კანონად გაუხდია უკანონობა.

იპოლიტი

მრუშობას მწამებ, აგრამ ახლა თავს არ ვიმართლებ.
თქვენი მეუღლე გაიხსენეთ ვისი შვილია,
მისი ჯილაგი გაიხსენეთ და დარწმუნდებით,
რომ ეს ბრალდება მათთვის უფრო შესაფერია.

თეზეესი

როგორ გაბედე, უბედურო, ფედრას გინება!
უკანასკნელად გეუბნები: მომწყდი თავიდან,
სანამ ჯერ კიდევ თავს ვიკავებ და სასახლიდან
საქვეყნოდ, ყველას დასანახად არ გამოგდინარ.

ზამოხვლა მისამო

თეზეესი

სირბილით! შენი სიკვდილისკენ მირბიხარ ახლა!
ფეხდაფეხ მოვლევს მამის რისხვა და მამის წყევლა.
ნებტუნიც, ჩემი დიდი ღმერთი, დიდი მფარველი,
არ დააყოვნებს და იტეკებს შენს თავზე მენად.
მე კი მიყვარდი, ის კი არა, მე ახლაც ვღელავ,
ამ განაჩენმა ჩემი სული შეძრა მთლიანად.
მაგრამ თვითონ ხარ დამნაშავე, თავს დააბრალებ,
ვინ მოსწრებია ამგვარ სირცხვილს, რომელი მამა?
დიდო ღმერთებო, თქვენ ხომ მაინც ხედავთ ჩემს ტანჯვას,
რატომ მსჯით ასე, რაც ვიტანჯე, ნუთუ არ კმარა!

ზამოხვლა მითხე

ფედრა, თეზეესი

ფედრა

თეზეეს, გონს მოდი, მოერიე გულსა და რისხვას.
თავზარი დამცა, შემადრწუნა შენმა ყვირილმა
და გულიც მიგრძნობს, რომ მკაცრია შენი სასჯელი,
სისხლს გაუფრთხილდი, ნუ დაიდებ ოჯახის ცოდვას.
აჰა, ცრემლებით გეხვეწები, გემუდარები,
ნუ გამომიყვან, თეზეეს, შენი შვილის ჯალათად,

ნუ მომიმატებ, ნუ გამიჩენ ახალ სატანჯველს,
არ წაიბილწო შვილის წმინდა სისხლით მარჯვენა.

თეზევსი

არა, ის სისხლი ჩემი ხელით არ დაიდვრება,
მაგრამ სასჯელი არ ასცდება, ადრე თუ გვიან.
განაჩენს თვითონ გამოუტანს უკვდავი ხელი,
თავისი სიტყვის შესრულება იცის ნებტუნმა.

ფედრა

ნებტუნი?! როგორ გამიბტე ასე გულგრილად...

თეზევსი

რა იყო, ხომ არ შეგეცოდა, იქნებ უშველო?!
ჩემი სიბრაზე გააღვივე ის გირჩენია,
რომ ველარ შეგძლო დაოკება, ვერ მოვერიო.
შენ ჯერ არ იცი ყველაფერი: ისიც კი მითხრა
ფედრა ტყუისო, ცილს მწამებსო, მომიკონაო,
მართლა მიყვარსო, მაგრამ სხვაო, არიციო,
ისაა მხოლოდ ჩემი მზეო...

ფედრა

რაო?

თეზევსი

ასე თქვა.

მაგრამ ეს მხოლოდ თვალთმაქცური ნაბიჯი იყო,
მეც ხომ მაშინვე დაფუჯერე ამ ეშმაკობას.
ნებტუნი განსჯის უკეთესად. მე კი მივდივარ
მადლი და მსხვერპლი რომ მივართვა ნებტუნის ტაძარს.

ჯამოსვლა მენუთი

ფედრა

წავიდა. ღმერთო, ეს რა მითხრა, რა გავიგონე!
ძლივს ჩაფერფლილმა ცეცხლმა თავი წამოყო ისევ,
ისევ დამატყდა ზეცის რისხვა მოულოდნელად.
მე კი სულელი, მის საშველად მოვრბოდი აქეთ.
ძლივს დავაღწიე შეშინებულ ენონას თავი,
სინდისის ქენჯნამ გამომაგდო და კიდევ კარგი
თეზევსმა დროზე შემაჩერა, თორემ ყველაფერს
გავუმჟღავნებდი, ვაჩვენებდი ჩემს ნამდვილ სახეს.
მას კი სხვა უყვარს! არიცი! რა სიხარულით
ეახლებოდა, ალბათ, იგი თავის საყვარელს.
რა ბრმა ვყოფილვარ! რა სულელი! რა გულუბრყვილო!
მეგონა ვერვინ ვერ შეძრავდა მის სულს და თვალებს,
ჩემ წინ რომ იდგა მოღუშული, ზვიადი, მჭახე.
ამ დროს კი თურმე სხვას ჰქონია მის გულში ბინა,
ის რაც ვერ შეძლო ჩემმა ვნებამ, სხვამ შეძლო თურმე.
იქნებ პირველი არც ისაა? ვინ იცის, იქნებ
მე ვიწვევ მხოლოდ მის სიძულვილს ამ ქვეყანაზე?
მე კი საშველად გამოვრბოდი... ოჰ, ღმერთო, მალე!

ფელა, მონა

ფედრა

ენონა, იცი რა გავიგე? ვერც კი იფიქრებ.

ენონა

მე ერთი ვიცი, რომ ეს შიში მომიღებს ბოლოს, არ შეიძლება შენი მარტო გაშვება არსად.

ფედრა

ენონა, თურმე მეტოქე მყავს, გესმის ენონა?

ენონა

რას ამბობ?

ფედრა

გული იპოლიტსაც ჰქონია თურმე, შეურაცხყოფად რომ იღებდა ქალების ოხვრას. მოუთოკია არიციას პირქუში ვეფხვი, მე რომ შიშისგან ახლოს მისვლაც ძლივს გავუბედე.

ენონა

არიციასო?

ფედრა

დიახ, თითქოს მაკლდა ტკივილი

და აი, კიდევ მივიმატე ცეცხლად და შხამად.

რაც კი აქამდე ავიტანე: შიშიც და თრთოლვაც, შფოთიც, სიშმაგეც, სიყვარულიც, სინდისის ქენჯნაც, ბოლოს უარიც, წინასწარ რომ ვკრძნობდი თვითონვე, მოგონილია ყველაფერი ამ სატკივართან.

მათ ერთმანეთი მართლა უყვართ! ანდა აქამდე როგორ ვერ მივხვდი! შენც იცოდი და დამიმალე! არ შეიძლება არ გცოდნოდა, თქვი სად ხვდებოდნენ? როდის ხვდებოდნენ? რას ამბობდნენ? რას აკეთებდნენ? ჩემად ხვდებოდნენ ტყის წიაღში, იქნებ, ერთმანეთს? თუმცა რას ვამბობ! მათ შეეძლოთ, რომ ერთმანეთი დღის სინათლეზეც ჰყვარებოდათ, ვით წმინდა ბავშვებს. ზეცა ღიმილით დასცქეროდა, ალბათ, მათ ვნებას და ყოველ დღით უკოცნიდათ მხე ნათელ თვალებს. მე კი, წყევული, დღის სინათლეს ვგმალეობდი, მზის მეშინოდა, სიკვდილს ვთხოვდი ყოველდღე ღმერთებს, ველოდებოდი ჩემს აღსასრულს ზედის მორჩილი, შხამივით გსვამდი ჩემს საკუთარ ცრემლსა და ნალევლს, თან ვთვალთმაქცობდი, სხვებისათვის რომ დამეჩალა საბედისწერო ჩემი ვნება, შლევკი და მწარე.

ენონა

კი მაგრამ, იმათ რა მოივებს? ვეღარასოდეს ვერ შეხვდებიან.

ფედრა

მაგრამ მათი ვნება იცოცხლებს!

მე ახლა, როცა ვლაპარაკობ, ო, ბედისწერავ,
ჩემს უკუნრებას დასცინიან ისინი მწარედ.
რა არის მათთვის გაძევება! უკვდავი ფიციით
ეთხოვებიან აღზნებულნი ახლა ერთმანეთს.
არა, მე ამას ვერ ავიტან, არ შემიძლია,
ისევ შენ უნდა მომეხმარო, ენონა, მალე!
შენ შემიცოდებ, შენ გამიგებ ამქვეყნად მხოლოდ,
უნდა დავღუბოთ არიცია, უნდა როგორმე
კვლავ გავადვივოთ ძველი რისხვა თეზევის ვულში.
ის ძმებზე უფრო საშიშია! და მეც ვილოცებ,
რომ გამოგტყუო ღირსეული სასჯელი თეზევის.
ღმერთო, რას ვამბობ! დამიბნელდა სულ მთლად გონება,
სხვისგან მოკლული, შველას ქმრისგან მოვითხოვ ისევ,
ის ხომ ჯერ კიდევ ცოცხალია, მე კი სხვა მიყვარს,
თანაც ვინ მიყვარს? ვინ შეუთხო ცეცხლი ჩემს ძარღვებს?
ფიქრიც კი მხარაბს და მიჯიჯვნის სულსა და სხეულს,
ყოველგვარ საზღვარს გადასცილდა ჩემი სიბილწე.
კახა ვარ, კახა, სიმრუშით და სიცრუით სავსე!
და შეპყრობილი უსამართლო შურისძიებით,
ისევ უმანკო სისხლს ეთხოვლობ, ენატრულობ, ვეძებ.
სასწაულია მე რომ ვსუნთქავ და ვცოცხლობ კიდევ
და კეთილშობილ მხეს უტიფრად თვალს რომ ვუსწორებ.
შვილიშვილი ვარ მე ამ მზისა, ოი, სირცხვილო,
ცა და ოლიმპი გაუხსიათ ჩემს დიდ წინაპრებს.
სად დავიძლო, სად ვავიქცე! იქნებ ქვესკნელში,
მაგრამ ქვესკნელში მამაჩემი ზის მოსამართლედ.
რა ვუთხრა მინოსს, სასწორი რომ უჭირავს ხელში,
ყველა მოკვდავის სულს რომ წონის, ბედს რომ განაგებს.

როგორ შეკრთება, ალბათ, მისი მეფური ჩრდილი,
მისი ასული ვერაფრით რომ ვერ გაამართლებს
ქვესკნელისთვისაც გაუკონარ ვნებას და ცოდვას.
მე უკვე ვხედავ, მამაჩემო, შენს პირქუს სახეს,
აი, სასწორიც დავივარდა და რისხვით სავსე
ივონებ სასჯელს, ჯერ არ ნახულს, ჯერ არ ვავონილს.
მზად ხარ ჯალათად რომ დაუდკე შენს შვილს თვითონვე,
ნუ მიწყენ, მამავ, ჩვენს დიდ ოჯახს ღმერთები მტრობენ,
მათი ბრალია მეც თუ ვცოდე მეც თუ ვეწამე-
თვითონვე მხარავს ჩემი ცოდვა და დავილაღე,
მე ხომ ამქვეყნად სიხარული ვერც დავინახე,
მე ხომ ყოველთვის თავზე მადვა უბედურება!
ტანჯვით გამთავრებ, მამაჩემო, მე ჩემს სიცოცხლეს.

ენონა

შიშმა თვალები გაგიღიდა, ნუ აზვიადებ!
ნუ გეშინია, მოველება ქვეყნად ყველაფერს.
ბედისწერაა სიყვარული. რა მოხდა შერე,
შენ გაქცევია ბედისწერას. ასეა ღღემდე.
ნურც ის გგონია, რომ შენა ხარ მხოლოდ ასეთი,
არც პირველი ხარ, მსგავსი რამე მომხდარა ბევრჯერ.
აღამიანი უმწუოა, ეს ყველამ იცის,
მაგრამ მოკვდავი მოკვდავივით უნდა ცხოვრობდეს.
ეს ტანჯვა სხვებსაც განუცდიათ. შენ რას უჩივი,
თვითონ ღმერთებიც, ცოდვებისთვის რომ გვეჯიან ხოლმე,
ძალიან ხშირად ნებდებიან უკუნურ ვნებებს.

ფედრა

ხედავთ, რას ამბობს? რა მიტჩია? როგორ ვაბედე!
თუ შენმა გესლმა ვერ გამყდინთა კარვად, ბოლომდე?
ო, უბედურო! შენ დაღუბე იცოდე ფედრა,
შენი ბრალბა, რომ გრძელდება მისი სიცოცხლე.
შენი ბრალბა, ჩემი ვალი თუ დავივიწყე,
ის დამღუბველი აღსარებაც შენ მათქმევინე.
ან ევ წყეული ენა როგორ მოგიტრიალდა,
როცა მიწასთან ასწოვებდი უცოდველ სახელს?
ხომ შეიძლება დაიდუპოს? ხომ შეიძლება
ნებტუნმაც მართლა შეუსრულოს პირობა თეზვესს?
მომწყდი, წყეულო, აღარ გისმენ, არ დაძრა სიტყვა,
ჩემს ბოროტ ბედთან ახლა მაინც მარტო დამტოვე.
დაე, სასჯელი მოვიგონონ თვითონ ღმერთებმა,
რომ ყველა ავი და ბოროტი შიშით შეძრწუნდეს,
ვინც ჩვენს სისუსტეს ხელზე იხვევს და ბილწი ენით
უფსკრულისაკენ მიგვაჭახებს და ხელს გვიზიძვებს,
წყეულობაც იყოს სახანჯლო მლიქვნელთა მოდგმა!
მომშორდი! ძაქულხარ! შე ამ სიტყვას ვიტყვი ათასჯერ!

ენონა

მისი გულისთვის ყველაფერი დავთმე ამქვეყნად
და ერთგულების საფასურად ესლა მარგუნეს.

მეხუთე მოქმედება

გამოსვლა პირველი

იპოლიტი, პრიციპა, იმინე

არიცია

სიმართლე რატომ დაუმალე! როგორ გაჩუმდი!
ისედაც სულ მთლად არეგია თეზვესს გონება.
ან შე როგორ მთმობ? მაკრამ მე თუ მთმობ და მიდხარ,
შენს სიცოცხლეზე და სახელზე მაინც იზრუნე.
ჯერ კიდევ დროა, აუხილე თეზვესს თვალები.
კვლავ მოუბრუნდეს იქნებ გული და მოკსნას წყევლა.
შენ შენი სცადე, უბრძოლველად ნუ დამარცხდები,
ან რატომ უნდა მოითმინო ცილისწამება!
უთხარი თეზვესს...

იპოლიტი

განა რამე დარჩა სათქმელი?

არ შემიძლია, ვერ მივახლი პირში სიმართლეს,
ვერ მოვეუწამლავ მზეს და ზეცას. ვერც იმას ვნახავ,
სირცხვილი როგორ გააწითლებს, როგორ დააბნევს.
შენ იცი მხოლოდ ყველაფერი, შენ და ღმერთებმა.
რა ძლიერია ჩემი გრძნობა, თვითონ განსაჯე:
რომ შემძლებოდა არც საკუთარ თავს გავეუმხედლი,
შენ კი გიჟხარი ყველაფერი და თუკი შეიძლებ —
გულის სიდრმეში ჩაიბარხე ეს საიდუმლო,
რომ არ იხილოს მზის სინათლე აღარასოდეს.
დაე, განსაჯონ ყველაფერი თვითონ ღმერთებმა,
ისინი, ალბათ, ჩემს სიცოცხლეს არ გაწირავენ.
ფედრაც მოიშკის თავის სასჯელს აღრე თუ გვიან,
გამომკლავნდება ყველასათვის მისი სიმართლევ.
ჩვენ არ გვეხება ეს ამბავი, ჩვენ ჩვენი გზა გვაქვს.
თუმცა ამ ტკივილს ვეღარავინ ვერ გამინელებს.
შენც მოიშორე სამუდამოდ მონის ბორკილი,
წამოდი ჩემთან, ჩემი ბედი გაიზიარე.
ღათმე სასახლე ცოდვით სავსე და დაწყევლილი,
სადაც სიწმინდეს საწამლავის ახროჩობს სიმყრალე. ✓
ღროს ნუ დაგკარგავთ, ახლა ყველა არეულია
და შენს გაქცევას, ალბათ, დიდხანს ვერ შეამჩნევენ.
მეც ხელს შევიწყობ, გავაფრთხილებ ჩემს ერთგულ მცველებს,
ისინი ჩემთვის სიცოცხლესაც არ დაზოკავენ.
გამოგვიჩნდება ძლიერი და დიდი მფარველიც,
არგოსიც, სპარტაც სიხარულით გავვიღებს კარებს
და თუ სიმართლეს გავამკლავნებთ, მივიმზრობთ ყველას,
და კიდევ უნდა გავამკლავნოთ, თორემ ორივეს
ფედრა ტახტიდან სამუდამოდ ჩამოგვიშორებს.

არ შეიძლება ამ შემთხვევის ასე გაშვება.
მთლად გაყინულხარ, მე კი ლამის დამფერფლოს ცეცხლმა,
რატომ ყოყმანობ? რა გაჩერებს? რა გაკანკალებს?
თუმცა, ძნელია გაძევებულ კაცთან ცხოვრება...

ა რ ი ც ი ა

ო, ბედნიერი ვიქნებოდი შენს გვერდით ყველგან
და სიხარულით ვიცხოვრებდი, თუკი ამქვეყნად
შენს გარდა, ყველა სამუდამოდ დამივიწყებდა,
მაგრამ ის წმინდა კვანძი სანამ არ შეკავიოთებს,
როგორ ვიცხოვრო შენთან ერთად მე პატიოსნად.
მე არ ვავრბივარ საკუთარი მამის სახლიდან,
არ ჩამეთვლება ეს გაქცევა დანაშაულად
და, რა თქმა უნდა, არც ისაა დანაშაული,
ტირანის რისხვას და ბორკილებს ძუ მოვიშორებ.
მაგრამ მე სახელს ვუფრთხალდები, ქალის ღირსებას,
და თუკი მართლა ასე გიყვარს შენც არიცია...

ი ბ ო ლ ი ტ ი

თვალის ჩინივით ვუფრხილდები მეც შენს ღირსებას,
უწმინდესია ჩემი გული, ჩემი განზრახვაც.
ქმარი ვარ შენი, წამომყევი შენს ქმარს თამამად,
ფრთები შეასხა ჩვენს სიყვარულს უბედურებამ.
ჩვენ სამუდამოდ შეკვავართეს თვითონ ღმერთებმა,
ჰიმენე მაინც ჰიმენეა უჩიოაღლსოდაც.
მაგრამ, მისმინე: ტოოიძენის ძველ კარიბჭესთან,
საფლავებს შორის, სადაც დაღლილ წინაპრებს სძინავთ,
6. ეს ოსიენი

არის ტაძარი, სიყალბის და ფლიდობის რისხვა
და იქ ტყუილზე ვერ კაციშვილს არ დაუფიცავს.
ადგილზე მოსპობს უჩინარი მსაჯული ვერავს
და გარდუვალი სასჯელის და სიკვდილის შიშით
სიცრუე დღემდე მიჩქმალულა ტაძრის კარებთან.
იქ შემოგფიცავ, იქ დავადგათ წმინდა გვირგვინი
ჩვენს დიდ სიყვარულს, საზღვარი რომ არა აქვს ქვეყნად.
ჩვენს ერთგულებას თვითონ ღმერთი დაუდგეს მოწმედ,
ვთხოვთ გვიშვილოს, ღმერთი გყავდეს დღეიდან მამად.
ოლიმპს შეგფიცავ, მაღალ ოლიმპს, რომყველა ღმერთმა
არ დააყოვნოს ჩემი სიტყვის დადასტურება.

ა რ ი ც ი ა

თეზეუსი მოდის, გაიქეცი, არ დავინახოს.
მე კი დავრჩები, დაეჭვდება მეც რომ ვერ მნახავს.
ერთგული მცველი დამიტოვე ოღონდ შეგზურად,
ჟიან რომ მოგყვე. ახლა წადი, ნახვამდის! ჩქარა!

გ ა მ ო ს ვ ლ ა მ ო რ ა

თეზეუსი, არცია, ისმენ

თეზეუსი

დიდო ღმერთებო, გაანათეთ ჩემი გონება!
სიმართლეს ვეძებ და ვერაფრით ვერ მიპოვია.

ა რ ი ც ი ა

უნდა გავიქცეთ, მზად იყავი, ჩემო ისმენე.

გ ა მ ო ს ვ ლ ა მ ო ს ა მ ე

თეზეუსი, არცია

თეზეუსი

შეერთი თუ შევრცხება? აღარ ვადევს სახეზე ფერი.
რა საქმე ჰქონდა ჩემს ვაჟიშვილს, რისთვის მოვიდა?

ა რ ი ც ი ა

დამემშვიდობა, სამუდამოდ დამემშვიდობა.

თეზეუსი

შენმა თვალებმა მოარჯულეს ჯიუტი სული
და მიითვისეს სიყვარულის პირველი ოხვრაც.

ა რ ი ც ი ა

არ დავიმაღავთ, უსამართლო ეს სიძულვილი
არ გადასულა თქვენს შვილზედაც მემკვიდრეობად.

თეზეუსი

გავიგე, გული მოუძღვნია შენთვის საჩუქრად.
მაგრამ შენ მაინც ნუ ენდობი იმ თავქარიანს,
მას სიყვარული აუხსნია ბევრჯერ, სხვისთვისაც.

ა რ ი ც ი ა
სხვისთვისაც?

თ ე ზ ე ვ ს ი

მაგრად ამოგედო უნდა აღვირი.
ან როგორ ითმენ საზიარო ვნებას და გრძნობას?

ა რ ი ც ი ა

კი მაგრამ თვითონ როგორ ითმენთ, ბილწი ენები
ასე ურცხვად რომ ვოკინებენ შვილის ღირსებას?
იქნებ არ იცნობთ სავიარისად საკუთარ შვილსაც,
დაუდევრად რომ დააკისრეთ ამხელა ცოდვა?
ან რატომაა, რომ სიბრაზით თვალეზახვეულს,
ყველასთვის ცხადი, სათნოება ვერ დაგინახავთ?
მიხედეთ, ავსულს ნუ ჩაუვდებთ პირში საჯიჯგნად,
მოინანიეთ, სანამ დროა, თქვენი შეცდომა
და გეშინოდეთ, გეშინოდეთ, თეზევს, ღმერთების,
უკან წაიღეთ უსაფუძვლო რისხვა და წყევლა,
თორემ იცოდეთ, მსხვერპლსაც მართლა შეიწირავენ,
ამგვარად სჯიან სიბეცისთვის ღმერთები მოკვდავს.

თ ე ზ ე ვ ს ი

ტყუილად ცდილობ, გაამართლო ჩემს თვალში ივი,
იმ უმადურის სიყვარულით დაბრმავებულმა.

მე ამ საქმეში უტყუარი მოწმე მყავს ბევრი,
დამიდასტურეს ყველაფერი მათმა ცრემლებმაც.

ა რ ი ც ი ა

გონს მოდი, თეზევს! გამწარებულ ხალხს და ქვეყანას
ბევრი ურჩხული მოაშორა თქვენმა მარჯვენამ,
მაგრამ ჯერ კიდევ ცოცხალია ერთი ურჩხული...
გეტყოდო, მაგრამ ფიციითა მაქვს შეკრული ენა.
თქვენს შვილს შევფიცე და არც მინდა მოვუკლა გული,
თქვენი სახელი და ღირსება მისთვის წმინდაა.
და ამიტომაც, პირაკრულმა და შერცხვენილმა,
ახლა მეც უნდა მივატოვოთ, ვით თქვენმა შვილმა.

გ ა მ ო ს ვ ლ ა მ ე ო თ ხ ი

თ ე ზ ე ვ ს ი

რისი თქმა უნდათ? რა იციან ნეტავ ასეთი,
რომ ვერც კი უთქვამთ, შუა გზაზე უწყდებათ სიტყვა.
რა ხდება, ველარ ვამიკია, ნუთუ ორივე
მართლა თვალთმაქცობს, მართლა ცდილობს ჩემს მოტყუებას?
თუკი ასეა, გულში ეჭვი საიდან გაჩნდა?
რატომ წუხს გული, რას მანიშნებს, რას მოხოვს, რა უნდა?
არა, ენონა ერთხელ კიდევ უნდა დავკითხო,
ვინ იცის, იქნებ ძაღლის თავი სხვაგან მარჩია.
ჰეი, მცველებო, მოიყვანეთ ენონა ჩემთან!

გამოსვლა მახუთი

თეზისი, პანოპე

პანოპე

არ ვიცი, ჩემმა დედოფალმა რა განიზრახა,
მაგრამ საზღვარი აღარა აქვს მის მღელვარებას.
განწირულია დედოფალი, დიდო ხელმწიფევე,
გადაუთეთრა სულ მთლად სახე სიკვდილის შუქმა.
ხოლო ენონა, დედოფალმა რომ გააძევა,
აზობიქრებულ ზღვის უფსკრულში გადაჩეხილა.
არავინ იცის რა მიზეზით მოიკლა თავი,
მაგრამ ვერასდროს დაბრუნდება უკან ენონა.

თეზისი

თავი მოიკლა?

პანოპე

დედოფალიც გაგიჟდეს ლამის.
გაურკვეველი და უთქმელი აწამებს სევდა,
ცდილობს, როგორმე გადაყაროს გულიდან დარდი,
ბავშვებს იხუტებს და იღვრება მაინც ცრემლებად.
მერე კი, თითქოს უცხო იყოს, იშორებს შვილებს,
დადის ოთახში და ბრმასავით კედლებს აწყდება.
ჩვენ სულ ვეღარ გვეცნობს, დააბრმავა წუხილმა მართლა.
წერილი სამჯერ დაწერა და სამჯერ დახია.
იქნებ უშველოთ, ჩქარა, მეფევე, დროც აღარაა.

თეზისი

ენონა მოკვდა, ფედრაც მალე მოკვდება, ალბათ,
დაე, დაბრუნდეს ჩემი შვილი და თუკი შეძლებს
იმართლოს თავი, მე მზადა ვარ მის მოსასმენად.

(პაოტო.)

დიდო ნებტუნო, მომიტევე ეს აჩქარება,
ნურც ჩემს სათხოვარს ნუ შეისმენ, ნუ აღსრულდება
ის, რაც სიბრაზემ და სიბეცემ გულს ათქმევინა.
იქნებ ბოროტი და ცბიერი მოწმის მსხვერპლი ვარ
და შევაწუხებ ნაადრევად, დაუფიქრებლად.

გამოსვლა მამამისი

თეზისი, ტირამენი

თეზისი

მარტო რატომ ხარ? იპოლიტი რაღა უყავი?
ის ხომ შენს ხელებს ჩავაბარე გაჩენის დღიდან?
რა მოხდა-მეთქი? რა გატირებს? რა მექნა შვილი?
ხმა ამოიღე!

ტირამენი

დაგვიანდა, თქვენი სინაზე
და მზრუნველობა ვერ უშველის იპოლიტს ახლა!

თეზისი

ოი, ღმერთებო!

ტერამენი

უკეთესი მოკვდავთა შორის
ჩაბარდა სიკვდილს უსამართლოდ და განუსჯელად.

თეზევსი

მოკვდაო! როდის? როგორ მოკვდა ანდა რამ მოკლა?
ძლივს მომიბრუნდა შვილზე გული და სწორედ მაშინ
ვერ მოითმინეს სულწასულმა ღმერთებმა ცოტა!

ტერამენი

გავცდით თუ არა ტროიძენის მაღალ კარიბჭეს,
ის ეტლზე შედგა. გვერდით გაჰყენენ მცველები მწკრივად.
სიტყვა არავის არ დაუძრავს, ღუმდნენ ყველანი.
თვითონ აიღეს მიკენისკენ გეზი ცხენებმა.
ფიქრებში წასულს მიშვებული ჰქონდა სადავე.
ცხენებიც, მისი ერთგულნი და მორჩილნი მუდამ,
თავჩაქინდრულნი მიდიოდნენ, თითქოს ესმოდათ
მათი პატრონის უსასრულო ფიქრი და ჭკუნვა.
უცებ ზღვის ტალღებს შემზარავი მოსწყდა კვიცილი.
ძარღვებში სისხლი გაგვეყინა, შეგვეკრა სუნთქვა.
ჰაერიც შეკრთა, შეტორტმანდა და მიწიდანაც
უფრო ძლიერმა და საზარმა ხმამ ამოხეთქა.
ყალყზე დაუდგათ აწეწილი ფაფარი ცხენებს.
წამოიმართა უზარმაზარ მთასავით ტალღა
და ნაპირისკენ გამოქანდა, ქვებს მიენარცხა,
ირგვლივ მხეფებად დაიღვარა, ხოლო ქაფიდან
ამოიშვირა საზარელი რქები ურჩხულმა.

ყვითელმა ქერცლმა მზის სხივებზე გაიბრჭყვიალა.
ის გაცოფებულ ხარსაც ჰგავდა და გველეშაპსაც,
ეკლაკნებოდა გრძელი კუდი ათასნაირად.
მთელი ნაპირი შეარყია მისმა ბლავილმა,
შიშისგან პირი მოარიდა ურჩხულს ზეცამაც.
მიწა ათრთოლდა, მთლად გაჟღინთა ჰაერი შხამმა.
ტალღაც, ურჩხული ნაპირზე რომ გადმოისროლა,
შეშინებული და შემცბარი, ზღვას დაუბრუნდა.
ჩვენც შეგვეშინდა და ტაძარში შევცვივდით ყველა,
აზრი არ ჰქონდა გულადობას, სმალსა და მაჯას.
მაგრამ ის მაინც არ დაიბნა, მტკიცე მარჯვენით
ეტლი ადგილზე გააშეშა თეზევსის შვილმა,
შემართა უშბი, ნამდვილ გმირებს როგორც სჩვევიათ,
და ურჩხულს ფერდი შეუნკრია და შეუღეწა.
მაგრამ ურჩხული ვადარია ტკივილმა სულ მთლად,
უფრო აღმუვლდა, მიუჩორდა ცხენებს დეხებთან
და ქვესკნელივით საშინელი დაადო ხახა
და ცეცხლთან ერთად შავი სისხლიც ამოანთხია.
მაშინ კი დაფრთხნენ იპოლიტის ფიცხი ცხენები,
ვერც პატრონის ხმამ შეაჩერა და ვერც აღვირმა,
გადაირიგნენ, შეეღებათ ლაგამი სისხლით,
გევკნებოდათ უხილავი ღმერთი სდევნიდა.
და აი, უკვე კლდეებს შორის მიქროდა ეტლი,
გადატყდა ღერძი, აისხლიტა ქვეები ბორბალმა.
მან კი ბოლოზე არ გაუშვა სადავეს ხელი,
არ გაიხლართა სადავეში სანამ თვითონაც.
გამოეცალა ფეხქვეშ ეტლი, სულ მთლად დაშლილი,
ო, მაპატიე ეს ცრემლები, მაგრამ სიკვდილზეც

შემზარავია, რაც ვიხილე მე უბედურმა.

მე ვნახე, როგორ მიათრევდნენ თქვენს შვილს ცხენები, თავის ხელით რომ გამოკვება, თვითონ რომ ზრდიდა.

ეძახდა თავის ერთგულ ცხენებს, მაგრამ ისინი

უფრო დააფრთხო, გააცოფა მისმა ძახილმა.

მისი სხეული უზარმაზარ ჭრილობად იქცა.

მიდამო შეძრა ჩვენმა მორთქმამ, ჩვენმა ყვირილმა.¹

ბოლოს კი დაცხრნენ, დაიოკეს ლტოლვა ცხენებმა.

მოიკლეს ძინი და შეჩერდნენ იმ ძველ სამარხთან

სადაც ზვიადად განისვენებს ნაშთი მეფეთა.

ჩვენც გავიქეციით, მივაშურეთ იმ ადგილს ყველამ.

სისხლი და ხორცის ნაფლეთები ვზას გვიჩვენებდა,

წითლად ელავდნენ ბასრი ქვები, ხოლო ბუჩქებზე

მისი სამოსის ნაგლეჯები და თმა ეფინა.

მე ძლივს მივფორთხდი, თან ვეძახდი და აი, ღმერთო...

გამოიშვირა ჩემკენ ხელი, ძლივს გაახილა

ჩამჭრალი თვალი, შემომხედა და ჩუმად მითხრა:

„ვკვდებით, მაგრამ უსამართლოდ ვკვდებით მართლა.

შენ გაბარებო არიციას და მამაჩემმა

თუკი როდისმე იგლოვოსო თავის შეცდომა,

რომ დაისვენოს ჩემმა სისხლმა და ჩემმა სულმა,

შენ უთხარიო, არიცია შეიწყალოსო,

დაუბრუნოსო...“ ამ სიტყვაზე კიდევ გათავდა.

და ჩემს მუხლებზე გმირის გვამი ესვენა მხოლოდ,

ის, რაც ვაძარჩა ვანრისხებულ ღმერთების რისხვას,

საბრალო ნაშთი, ვერ იცნობდა მშობელი ძამაც.

თეზ ევსი

ჩემივე ხელით მოვიკვეთე იმედი ყველა.

რატომ აჩქარდი უღმობელო! ჩემი ცხოვრება

ერთ გაბმულ ტანჯვად და წამებად იქცა დღეიდან.

ტერამენი

უეცრად თვითონ არიცია დამადგა თავზე,

გამოქცეული უსამართლო ზიზღს და ტყვეობას,

მოვიდა, რათა ვაპყროფო იპოლიტს ცოლად.

მაგრამ რა დახვდა, დაფლეთილი სხეული მხოლოდ.

დახვდა, თუმცა ჯერ ვერ მიხვდა, ვერ დაიჯერა,

მაგრამ როდესაც შეადწია მის გონებაშიც

მკაცრმა სიმართლემ, გაუშეშდა სახე უეცრად,

ცას მიაშტერა საყვედურით საგსე თვალები

და გულწასული, ჩაიკეცა გმირის ფეხებთან,

რომ მშის სინათლე არასოდეს აღარ ეხილა.

თავზე ადგია უბედური ისმენე ახლაც,

რომ მოაბრუნოს საწამებლად და სატანჯველად.

მე კი აქეთკენ წამოვედი, რომ გადმომეცა

კეთილმა სულმა სიკვდილის წინ რაც დამიბარა.

დღეიდან ვიხსნი მე ყოველგვარ მოვალეობას,

ამქვეყნად მხოლოდ ერთადერთი ვალილა დამრჩა:

იმას მივხედო, ვინც მომანდო ჩემმა გაზრდილმა.

აგერ მტარვალიც, გაიხარა მოსისხლე მტერმა...

თეზეოსი, ფედრა, ტირამინი, პანოპი, მცხილევი

თეზეოსი

რამ გაგაჩუმა! იზეიმე, აღარ მყავს შვილი!
 ტყუილად როდი მეშინოდა, სულს და გონებას
 ტყუილად როდი მიწეწავდა ეს წინათგრძნობა!
 მაგრამ ის უკვე აღარ არის და რა აზრი აქვს
 ახლა სიმართლეს, იზეიმოს დაე. ტყუილმა. ✓
 სიმართლევც ვეღარ დამიბრუნებს შვილის სიცოცხლეს,
 პირიქით, უფრო მომიმატებს შხამსა და ურვას.
 გამარჯვებული ამ ბრძოლაში შენა ხარ მხოლოდ.
 წადი, ნადავლი ჩაიბარე. მე კი დღეიდან
 ვერ გავჩერდები, ვერ ვიცოცხლებ თქვენს სიახლოვეს,
 უნდა გავექცე ჩემი შვილის აჩრდილს სისხლიანს,
 რომ ქვეყნის წყევლა მომყვებოდეს ლტოლვილს კვალდაკვალ.
 მაგრამ სად უნდა დავიმალო, ჩემი სახელი
 მთელ ქვეყანაზე მოფენილა კვლავ ჩემდა ჰერად.
 მძულს ყველაფერი, არც ღმერთების წყალობა მინდა,
 გამოვიგლოვებ და მოვუვლი ტკივილს თვითონაც.
 რა უნდა ვთხოვო ანდა ღმერთებს, რაც! დღეს წამართვეს
 იმას ვერასდროს და ვერაფრით ვერ შემიცვლიან. ✓

ფედრა

თეზეოს, მე ვეღარ გაგჩუმიდები და შენც იცოდე,
 რომ მართალია შენი შვილი, მისი ცხოვრება
 არ შებღალულა არასოდეს.

თეზეოსი

ო, უბედურო!
 მე კი შენს სიტყვებს დაუფჯერე, რომ დამელუბა!
 ბოროტო, გულქვავე! ახლა მაინც რას მოიგონებ...

ფედრა

ყოველი წუთი ძვირფასია, თუ შევიძლია
 ყური დამავდე: შენი შვილის ნათელი ზეცა
 წაბილწა ჩემმა ცოდვიანმა და ხარბმა თვალმა.
 ენონას ენამ გააკეთა, რაც მერე მოხდა.
 მას ეშინოდა, რომ იბოლიტს არ გაეწილა
 ეს სამარცხვინო და ბინძური გრძნობა და ვნება,
 ჩემი სისუსტიით, რა თქმა უნდა, მეც მივებმარე,
 და უკულმაოთად დავეხატა შვილის ბუნება.
 ის დაისაჯა. ჩემი რისხვით შეშინებულმა
 ცოდვილი სული მოიშორა უფრო იოლად.
 მეც მსურდა ხანჯლით გამეკმირა ეს ბილწი გული,
 მაგრამ წყევლიაღში დარჩებოდა სიმართლე მარად.
 მე მინდა შენს წინ ჩემი ცოდვა მოენანიო
 და მერე მშვიდად შეეუერთე ქვესკნელის წყვილადს.
ჩემს სისხლში უკვე გააქდარია ძლიერი შხამი,
ერთხელ ათენში მედემ რომ ჩამოიტანა.
 აი, გულზედაც შემომენტო ის შხამი უკვე
 და გული უკვე ამომივსო სამარის თოვლმა,
 რომან გულშოკლულს ვეღარ ვხედავ ჩემს მეუღლესაც,
 რომელიც წყვილაღში გაეხვია ჩემთვის ქვეყანა.
 ცვდილის შავი ლანდი წინ ამეფარა,
 მის სინათლე არ წაბილწონ ჩემმა თვალებმა.

პ ა ნ თ პ ე

მოკვდა! გათავდა!

თ ე ზ ე ვ ს ი

მაგრამ ხსოვნას მაინც შერჩება
ეს არნახული უხამსობა და ზოროტება.
წავიდეთ, კარგი გაკვეთილი გვაჩვენა ბედმა,
ცრემლად და ფიქრად ყველა ჩვენგანს დიდხანს გვეყოფა.
წავიდეთ, გულში ჩავიხუტოთ წმინდა ცხედარი,
მღუღარე ცრემლით ჩამოვრეცხოთ ყალბი ბრალდება
და ვცეთ პატივი ღირსეული, როგორც წესია,
გამოვისყიდოთ უმეცარი რისხვა და წყევლა.
და რომ დამშვიდდეს ბობოქარი შვილის აჩრდილი,
დღეიდან მისი გულისწორი ჩემი შვილია.